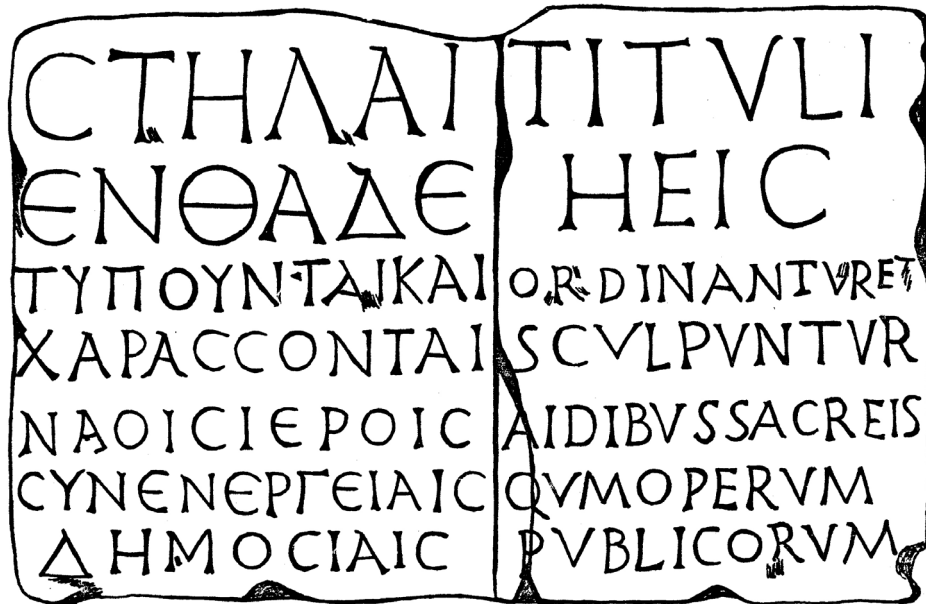

BBCC - Università degli Studi di Cagliari
Tavole del corso di Epigrafia Latina
AA 2025-2026

Docente: Antonio M. Corda

CIL X 7296 = ILS 7680 = IG XIC 297 = EDR140617; Palermo, I sec. a.C. - I sec. d.C.

<:columna I>

στῆλαι
ἐνθάδε
τυποῦνται καί
χαράσσονται
ναοῖς ἱεροῖς
σὺν ἐνεργείαις
δημοσίαις

<:columna II>

Tituli
heic
ordinantur et
sculpuntur
aidibus
sacreis
qum operum
publicorum.

9553 urna marmorea litteris malis et ex parte evanidis. Apud Piranesium MAR. — Nunc in museo Vaticano (*Pio-Cl. Gall. de' cand.*).

C · I · V · L · O
FELICI
laurus DEMETRIANO in-rus
MARMORARIO
5 ONISIMVS EIVS DE SVO sic
in aversa: protome

Descripsi. Marinius Vatic. 9121 f. 120.

Marmorarii alii inveniuntur n. 5866. 6318. 8893. 9462, I, 10, *marmorarius faber* n. 9102 b 11.

9554 aedicula marmorea. Prope aedem sanctorum quadraginta martyrum trans Tiberim MAZ.; in Transtiberina regione CIACC. WINGH. — *In rane in casa già dell' Altieri* LIG. fraude. — In suburbano comitis Galletti GALL. — Nunc in museo Vaticano (*Gall. lap. Off. I.*).

D · M
C · SEMPRONIO FELICI
MARMORARIO · ET
PROCILIAE · PRISCAE
5 C · SEMPRONIUS
EVCRTIVS · LIB
PATRONIS·BENE·MERENTIBVS
FECIT · HIC · SITVS · EST

Descripsi. Mazochius f. 160, non vidit auctor emendationum, corrigitur in exemplo Metelli nunc Vaticano (inde Smetius 168, 11*, ex quo Grut. 640, 6; — item Manutius orth. 334, 35, unde Ligorius Taur. 11 s. v. marmo); Winghius Brux. 2 f. 19 a et Ciacconius Raff. f. 122; Galletti sched. apud Rossium.

9555 tabula coemeterialis. In lipsanthea SETT. — Nunc in museo Laterano ex horreis bibliothecae Vaticanae translata.

IC POSITVS EST SILBANVS MARMORARIVS
QVI AN XXX ET FECIT CVM VXXORE AN III sic
ET MENSIS III DEPOSITVS IIII KAL IVLIAS

Descripsi de Rossi. Habet Settele in actis lipsantheae 3, 554.

9556 tabula marmorea. In aedibus Matthaeciorum PTOL. — In hortis Vaticanis MAR. — Nunc in museo Vaticano (*Gall. lap. Off. II.*).

D · M
TITVLOS SCRI
BENDOS VEL
SI QVID OPE
5 RIS MARMOR
ARI OPVS FV
ERIT HIC HA
BES

Descripsi. Ptolemaeus sched. Senens. 2, 63 (inde Mur. 492, 3 ex quo Mon. Matth. III p. 121 n. 15); Marini Vatic. 9124 f. 270, *Are.* 693 (inde Orelli 4223).

9557 fragmentum lapidis marmorei octanguli. In horto Laelii Gratiani ad D. Mariae populi prope Babuinum BARB. — Florentiae *nella mia villa di Montughi* STROZZA, in eadem villa GORI et adhuc extat.

VITALIS·Scri^{ptor}
TVLORVM

Descripsi. Cod. Barberinus 30, 182 f. 40 (Bouchardi); Car. Strozza cod. Flor. f. 63, 12 (inde Gudius ms. p. 836); Gori I. E. 1, 404, 208. 2 TVTORVM-L Gori falso.

9558 titulus marmoreus repertus a. 1876 in vinea Tonlongo ad primum miliarium viae Flaminiae in rudibus coemeterii S. Valentini.

D · M
FELICISSIMVS
PROCALENI CON
IVCI CVM · QVA
5 VIXI · A · XVIII · B · M
ET EX · C · corpore
SV · BEDIANORVM
Q · VA · P · M · L

Marucchi *bull. arch. munic.* 1877 p. 255 imaginem. Supplementa sunt Marucchii.

Est *marmorarius subaedanus* n. 7814.

9559 tabula marmorea IANSS. In villa Ursina rep. circa a. 1666 PTOL. — Ex Italia advexit I. de Witt, postea in collectionem Papenbroek venit, deinde in museum Leidense IANSS.

D · M
LVCILLIANO · FIL
ADIVTOR·ET MAR
CIA PAR·QVI·VA
5 III·M·VIII·D·XV
BENAE · M · FECER
EX CORPORAE
SVBAEDIANO

Ptolemaeus sched. Senens. 1, 331 (inde Mur. 1185, 8); Oudendorp mon. Papenbr. 47, 59; Ianssen mus. Lugd. p. 101, et imaginem tab. XVII, 4. 2 in. IVC Ianss. in tabula.

9560 in coemeterio Cyriacae sub vinea Viscardi REGG. — Apud card. Zelada ingens tabula atramento, vel potius carbone scripta MAR.

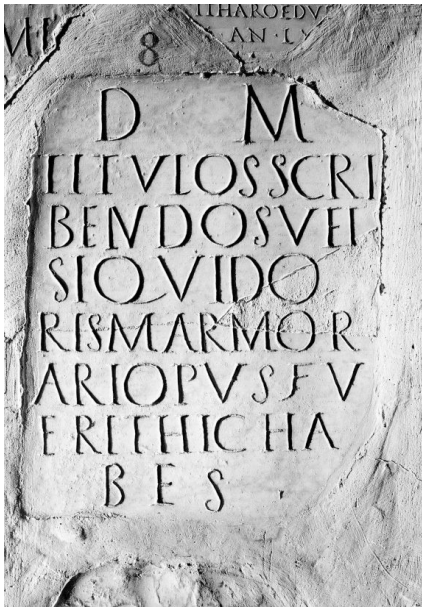
† LOCVS MARCIANI
MASSARI SI BIVO †
FECET SIBI

Reggiius sched. Vatic. qui vidit; Marini sched. Vatic.

9561 cippus GVB. PTOL. In vinea Bosii sive Caesarini OMNES.

TI · CLAUDIO
PROBO
MATERIARIO

Donius sched. Marucell. A 293 f. 200, ed. 8, 23; Gudius ms. 626, 3, ed. 213, 6; Ptolemaeus sched. Senens. 1, 283 (inde et ex Donio Mur. 945, 9); Spon 225; Bianchini Veron. 397 f. 26, qui vidit a. 1706.

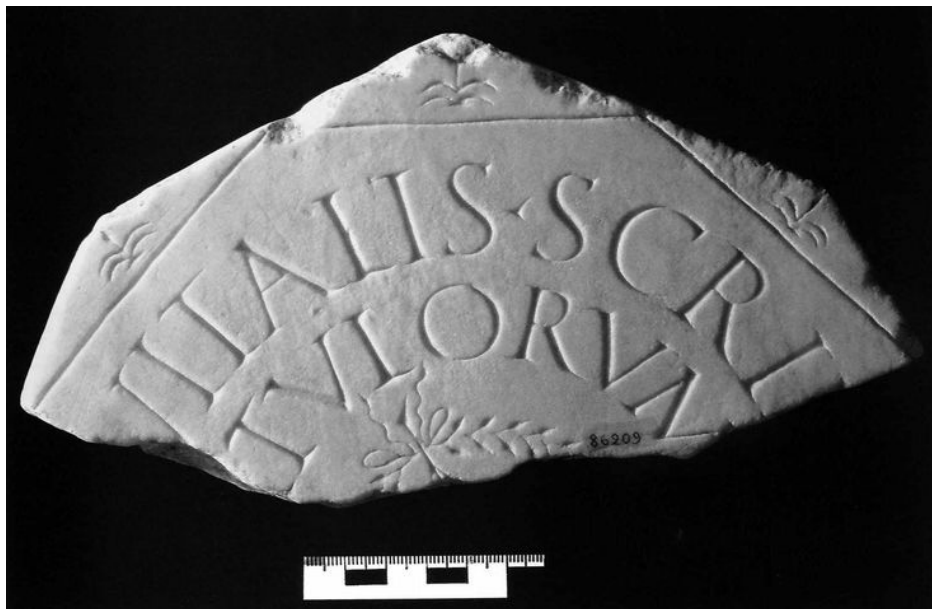
9556 tabula marmorea. In aedibus Matthaeciorum PTOL. — In hortis Vaticanis MAR. — Nunc in museo Vaticano (*Gall. lap. Off. II*).

D M
TITVLOS SCRIBENDOS VEL
SI QUID OPERIS MARMORARI OPVS FVERIT HIC HABES

Descripsi. Ptolemaeus sched. Senens. 2, 63 (inde Mur. 492, 3 ex quo Mon. Matth. III p. 121 n. 15); Marini Vatic. 9124 f. 270, *Arv.* 693 (inde Orelli 4223).

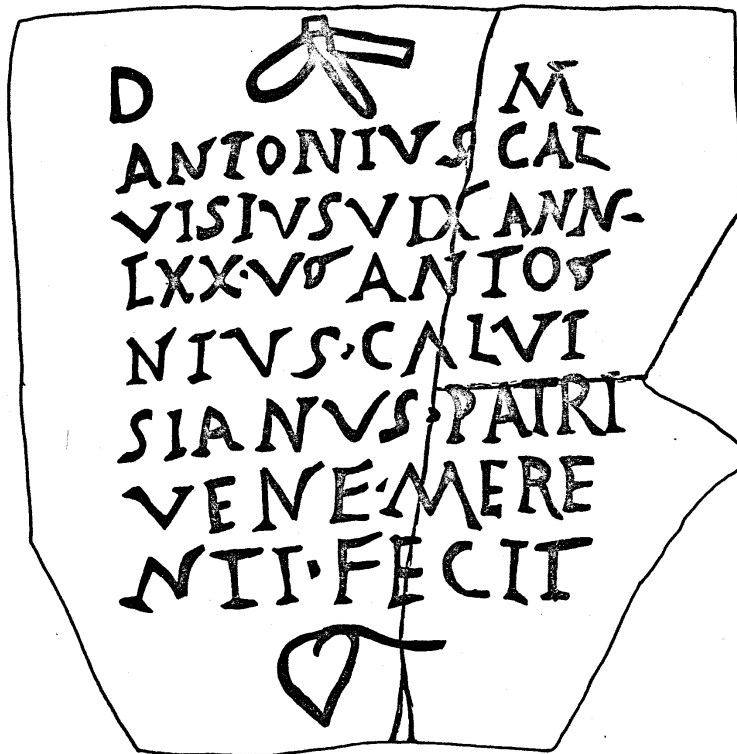
CIL, VI 9556 = ILS 7679, insegna di lapicida da Roma, II–III sec. d.C.

D(is) M(anibus)
Titulos scribendos vel
si quid operis marmorari opus fu-
erit,
hic habes.

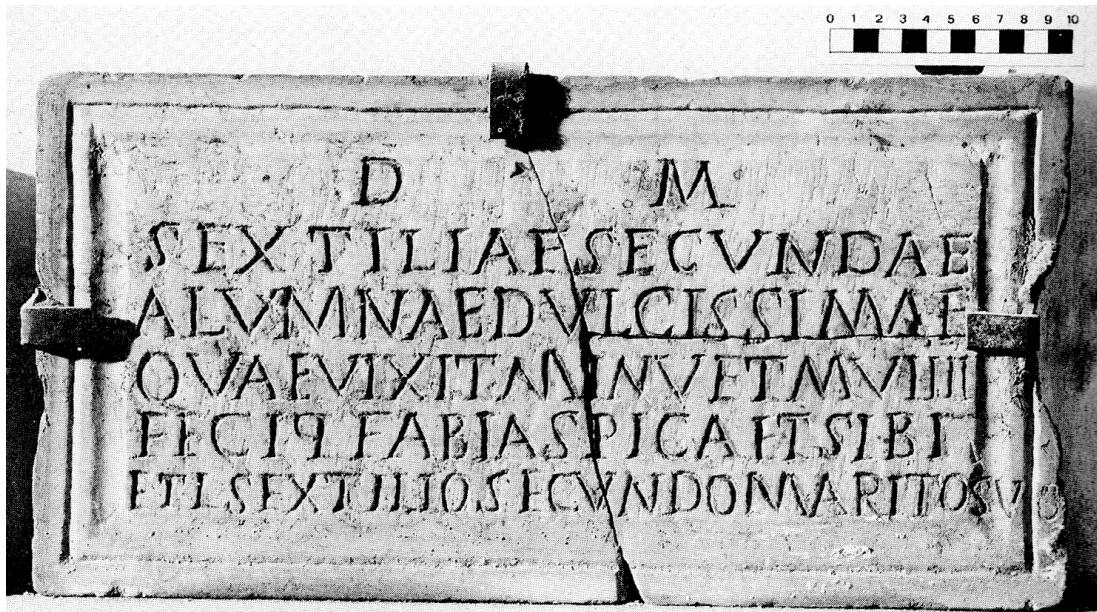
CIL VI, 9577 = ILS 7681 = EDR125096; Roma, I sec.

[---] Vitalis scrip[tor ---]
[--- t]itulorum [---].
((:corona))

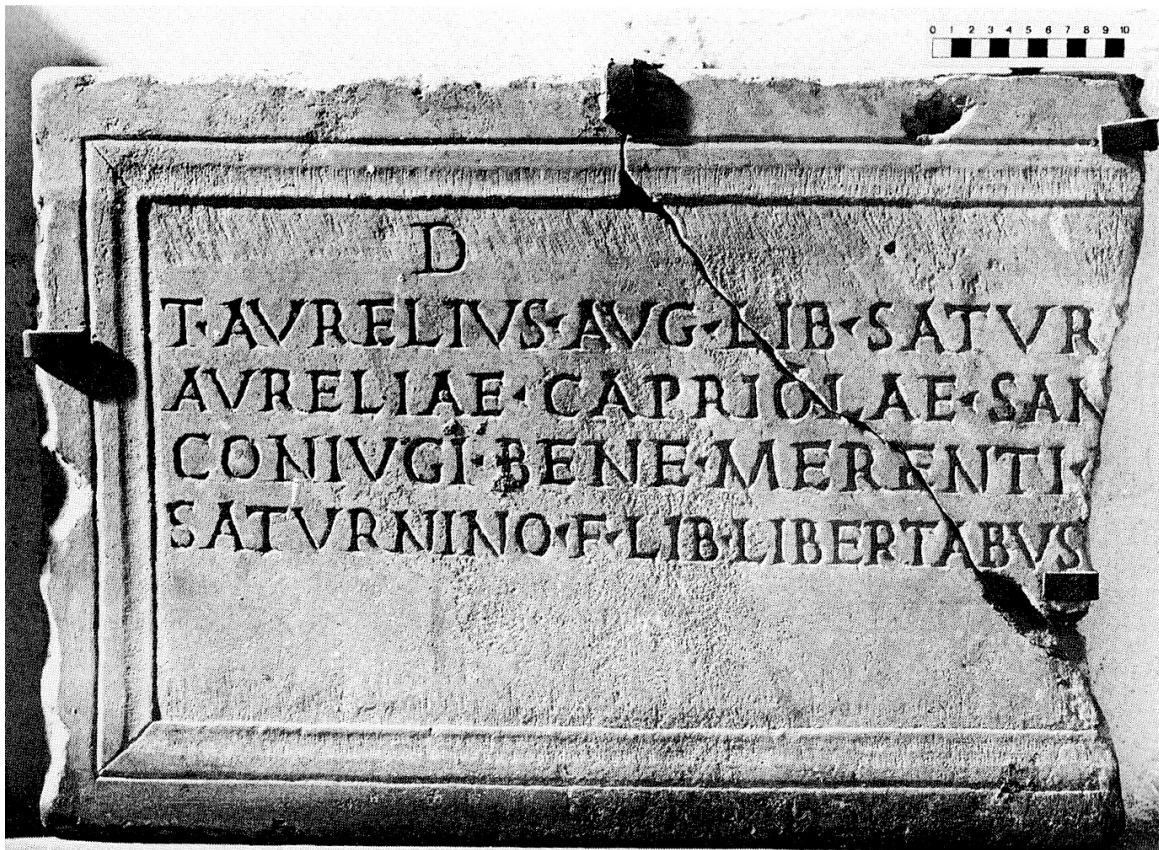
CIL X, 7619 = EDR086354;
Cagliari, II-III sec. d.C.

D(is) ((:ascia)) M(anibus).
Antonius Cal=
visius vix(it) ann(is)
LXXV. Anto=
nius Calvi=
sianus patri
vene mere=
nti fecit.

EDR131762, Roma, II sec. d.C.

D(is) M(anibus).
Sextiliae Secundae,
alumnae dulcissimae,
quae vixit ann(is) V et m(ensibus)
VIII,
fecit Fabia Spica et sibi
et L(ucio) Sextilio Secundo, ma-
rito suo.

EDR131133, Roma; 138-170 d.C.

D(is) [M(anibus)].

T(itus) Aurelius Aug(usti) lib(ertus) Saturn[inus]

Aureliae Capriolae san[ctissimae]

coniugi bene merenti [t Aurelio]

Saturnino f(ilio), lib(ertis) libertabusq(ue) [poster(isque) eor(um)].

EDR100485, Roma, II sec. d.C.

D(is) M(anibus).
 C(aius) Antonius
 C(ai) f(ilius) Qui(rina) Priscus,
 Osca, mil(es) coh(ortis) VII
 pr(aetoriae), ((centuria)) Critoni Veri,
 mil(itavit) an(nis) XV, vix(it)
 an(nis) XXXIII,
 C(aius) Iulius Proculus
 commanipularis
 et h(eres) b(ene) m(erenti) f(aciundum) c(uravit).

EDR102939, Roma, II sec.

D(is) M(anibus).
 C(aio) Rutilio C(ai) f(ilio)
 Sab(atina) Homun=
 cioni Mañtua,
 mil(iti) coh(ortis) VII pr(aetoriae)
 ((centuria)) Valli mil(itavit)
 ann(is) XIII, vix(it)
 ann(is) XXXII.
 H(eres) b(ene) m(erenti) f(aciundum) c(uravit).

CIL X, 7127 = EDCS-21900449; Siracusa

D(is) M(anibus)
Eroti Iuni Iuliani pro=
co(n)s(ulis) ser(vo) cubiculario
Iunius Alcibiades bene
merenti fecit
vixit annis XX.

EDR133579, Roma (conservato a Palermo); 176-200 d.C.

D(is) M(anibus)
Profuturi;
L(ucius) Ael(ius) Aug(usti)
lib(ertus)
Hermes alum=
no fecit.

CIL X, 7967 = EDR153200,
Turris Libisonis, metà I sec. - metà II
sec. d.C.

C(aio) Vehilio C(ai) I(iberto)
Coll(ina)
Rufo.

CIL X, 7808 = EDR109010; Cagliari (Cim. Monum. Genova); fine III sec. d.C.

D(is) M(anibus)
L(uci) Iuli Castri=
ci eq(uitis) R(omani), pricipi (:principis)
civitatis.

CIL X, 7596= EDR086569
Oschiri, 31-70 a.C.

Rufus, Tabusi f(ilius),
Valentinus ann(or)um
XXX, stip(endiorum) XI ex
c(o)ho(r)te Aquit(anorum)
h(ic) s(itus) e(st).
Faciendum(:faciendum) cura=
vit(:curavit) Spedius, frater
sus(:suus).

7703 arca facta ad cupae formam, ut vides infra. Calari in conventu S. Luciferi patrum praedicatorum MVR. Ex hortis ad S. Luciferi translata in universitatem iubente vicario regis Carolo Felice IND. TAVR. Est in museo.

D · M	D · M ·	D · M	D · M
C · STERTINIO	IVLIAE · PRIMI	IVLIAE · PRI	C · STERTINI
AELIANO · VIX	TIVAE · V · A · XXVI	MITIVAE	O · BACILAE · V
IT · ANNOS	MEN · VIII DI	VIX · AN · XXXX	IXIT · AIS · ALX ^o sic
5 XXXV · MENS ·	5 EB · XXII	5 C · STERTINIVS	5 MENSIBVS
VIII · D · XI · STERTI	C · STERTINIVS	BACHYLLAS	VIII · IVLIVS · BA
NIA · FORTVN	BACHYLLAS	CONIVGI · B · M ·	CILAS · PATR · B ^{ne}
ATA · P · P · IO	FILIAE · B · M · F	F	M · F

Recognovimus. Danius apud Mur. 1280, 1; Index Taur.; Caput p. 128 n. 24. 25. 26. 27; Spano Bull. Sardo 1860 p. 100.

Quibus locis forma ligno incisa ab hoc exemplo discedit, hoc sequendum est.

X

CIL X, 7703 = EDR086438, Cagliari, II-III sec. d.C.

<:columna I>
D(is) M(anibus).
C(aio) Stertinio
Aeliano, vix=
it annos
XXXV, mens(es)
VIII, d(ies) XI. Sterti=
nia Fortun=
ata p(atri) p(io).

<:columna II>
D(is) M(anibus).
Iuliae Primi=
tivae, v(ixit) a(nnis) XXVI,
men(sibus) VIII, di=
eb(us) XXII.
C(aius) Stertinus
Bachyllas
filiae b(ene) m(erenti) f(ecit).

<:columna III>
D(is) M(anibus).
Iuliae Pri=
mitivae,
vix(it) an(nis) XXXX.
C(aius) Stertinus
Bachyllas
coniugi b(ene) m(erenti)
f(ecit).

<:columna IV>
D(is) M(anibus).
C(aio) Stertini=
o Bacilae(:Bachyllae), v=
ixit ais(:annis?) ALX(:LX?),
mensibus
VIII. Iulius Ba=
cilas(:Bachyllas) patr(i) be(ne)
m(erenti) f(ecit).

EDR155520, Sulci; 201-230 d.C.

Sidon(i).

C(aio) Caelio C(ai) f(ilio) Quir(ina)

Magno

dec(urioni), IIIvir(o)(:quattuorviro) II iu[re dic(undo)],

flam(ini) Augusto[rum],

pontif(ici) s(acrorum) p(ublicorum) [f(aciendorum)], p[atrono]

civitat(is) ex d[ecr(eto)]

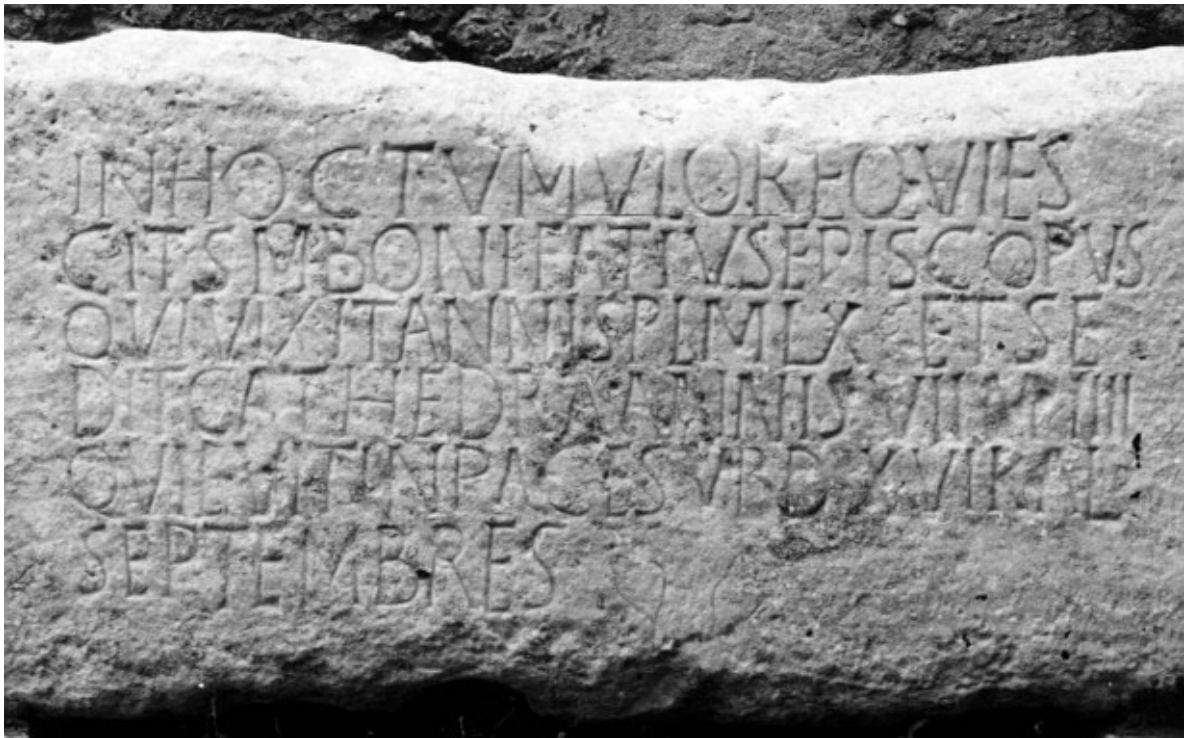
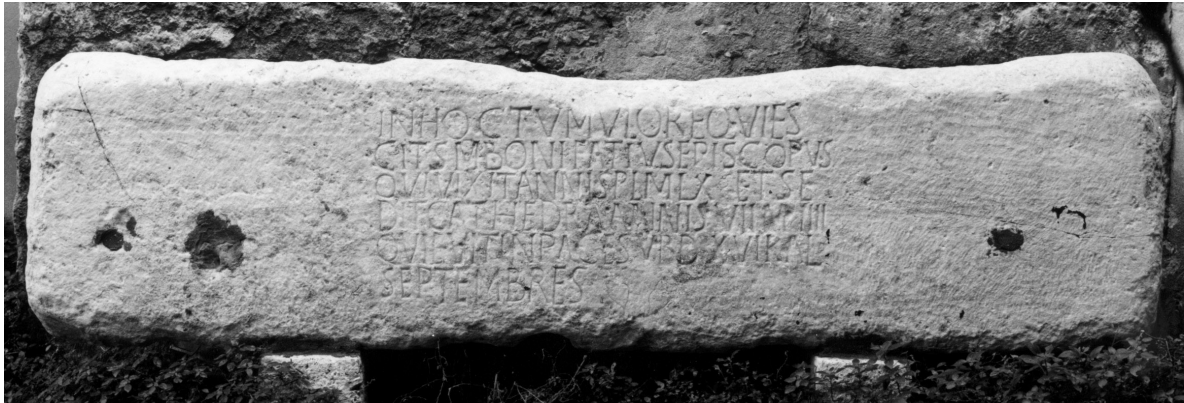
splendidiss[imi ord(inis)]

EDR131761, Roma, I metà I sec. d.C.

P(ublius) Sempronius
P(ubli) f(ilius) Ouf(entina) Fronto

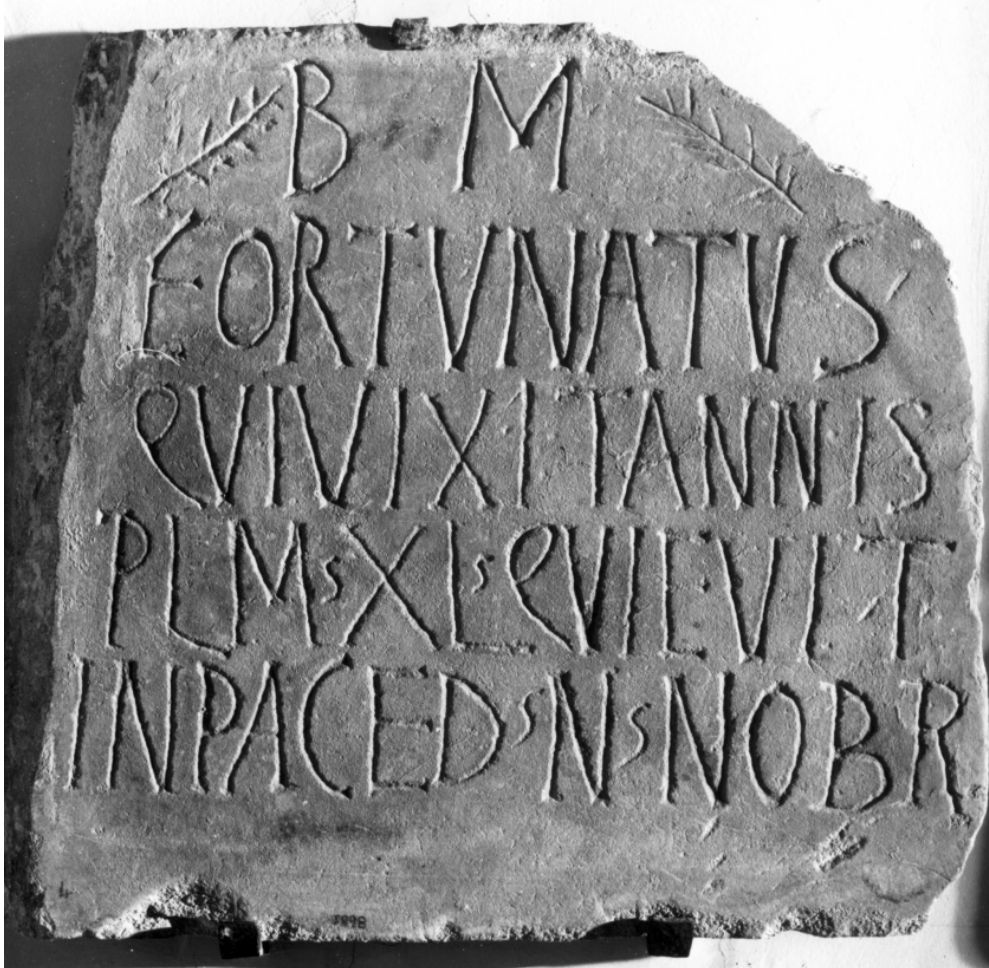
L'epigrafia cristiana

Cagliari / Carales
Basilica di San Saturnino

In hoc tumulo requies/cit s(anctae) m(emoriae) Bonifatius episcopus / qui vixit annis pl(us)
m(inus) LX et se/dit cathedra annis VII m(ensibus) IIII / quievit in pace sub d(ie) XVI Kal(endas) /
Septembres

Bibliografia: CIL X, 07753 = ILCV 01025 = SRD 00233 = ICS-CAR, 00014 = EDCS-22300427

Cagliari / Carales
Museo Nazionale

B(onae) m(emoriae) / Fortunatus / qui vixit annis /
pl(us) m(inus) XL quievit / in pace d(ie) N(onarum)
No(vem)br(ium)

Bibliografia: EDCS-22300431

Cagliari - EDR153972

B(onae) m(emoriae) Quobuldeo qui vi-
{i}xit(:vixit) ann(is) pl(us) m(i)n(us) L
requievit in pace kal(endis) A(ugu)st(is).

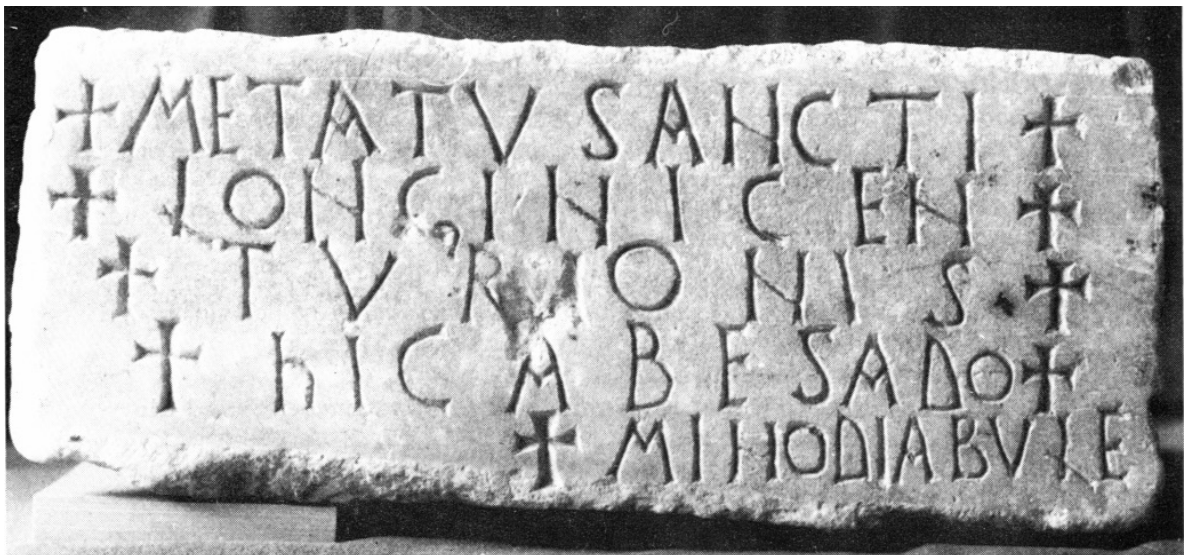
B(onae) m(emoriae) Tecla qui vixit ann(is) pl(us) m(i)n(us) LX
requievi{vi}t in pace XIII ka(lendas) Ia(nuarias).
((:crux)) ((:palma)) ((:columba))

Cagliari / Carales
Museo Nazionale

Hic iacet bon(ae) m(emoriae) Istefan/us archi{e}presb<y=I>ter / s(an)c(ta)e ec(c)les(iae)
Ka(ralitan(a)e qui / <v=B>ixit ann(os) pl(us) minus LXX

Bibliografia: EDCS-14100370

Cagliari / Carales
Museo Nazionale

Metatu(m) sancti / Longini cen/turionis / hic abes a domino diabule

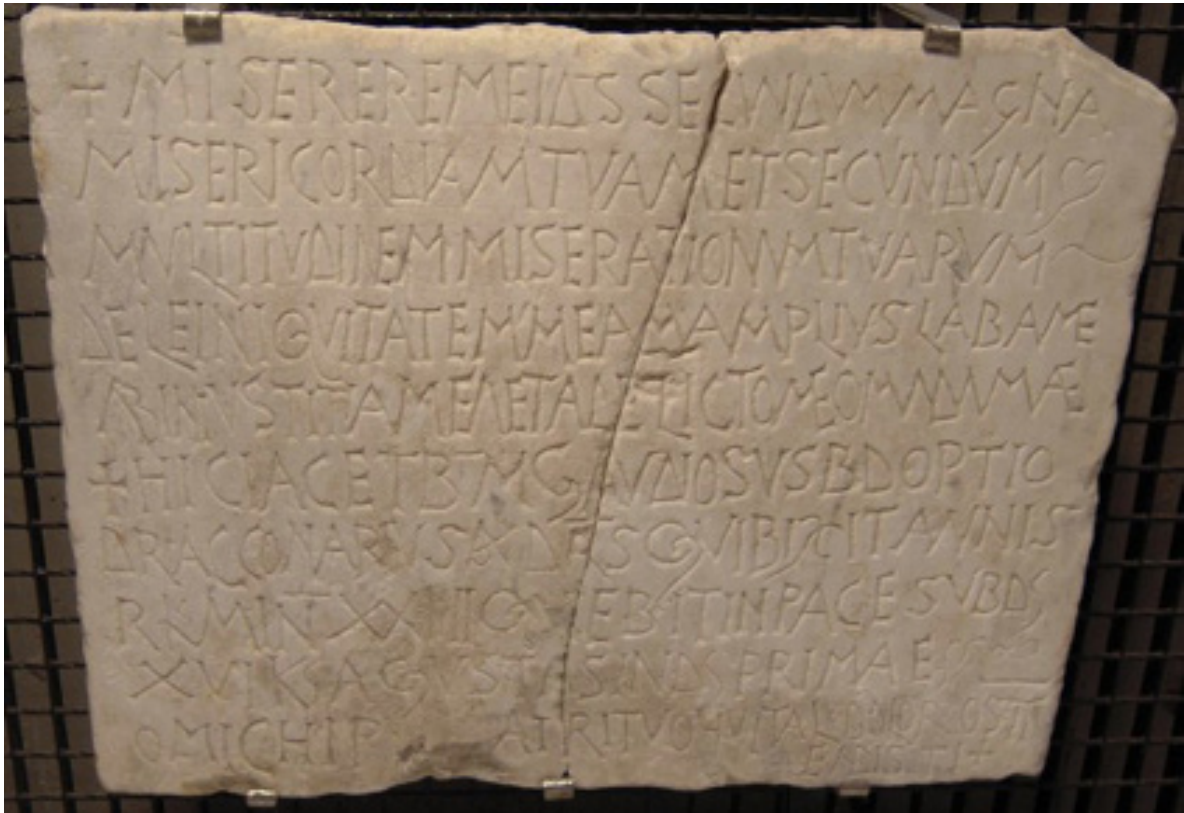
Bibliografia: EDCS-04900452

Cagliari / Carales
Museo Nazionale

Hic iacet b(onae) m(emoriae) Deusdedit / defensor s(an)c(ta)e ec(c)lesi(a)e Kar(a)l(itan)a)e qui
<v=B>ixit ann(os) plus / minus XLII requie<v=B>it in p/ace su(b) d(ie) Id(us) No<v=B>embres /
ind(ictionis) decim(a)e Karalis

Bibliografia: EDCS-04900453

Cagliari, Carales
Museo Nazionale di Cagliari

Miserere mei d(eu)s secundum magna(m) / misericordiam tuam et secundum /
multitudinem miserationum tuarum / dele iniquitatem meam amplius laba me / ab in(i)
ustitia mea et a delicto meo munda m<e> / hic iacet b(onae) m(emoriae) Gaudiosus <v>(ir)
d(evotus) optio / drac{c}onarius n(umer)o dr(aconariorum) S(ardorum) qui <v>ixit annis /
p(lus) m(inus) XXIII quie<v>it in pace sub d(ie) / XVI K(alendas) A(u)gustas ind(ictionis)
primae / o mi{c}hi patri tuo qui tal(em) dolor(em) ost/endisti

Bibliografia: EDCS-05200288

154. Dedicata di Costantina a s. Agnese (337-350)

Roma. Basilica di s. Agnese. Iscrizione marmorea (tradita da Silloge).
ICVR VIII 20752; Carletti Colafrancesco 1977, pp. 255-256; Carletti 2000, pp. 443-444;
Lehmann 2007, pp. 183-186.

*Constantina deum venerans Christoa(ue) dicata, | Omnibus impensis devota
mente paratis, |³ Numine divino multum Christia(ue) iuvante, | Sacravit tem-
plum victricis virgines Agnes | Templorum quod vincit opus terrena(ue) cun-
cta |⁶ Aurea quae rutilant summi fastigia tecti. | Nomen enim Christi
celebratur sedibus istis, | Tartaream solus potuit qui vincere mortem, |⁹ In-
vectus caelo solus(ue) inferre triumphum, | Nomen Adae referens et corpus
et omnia membra | A mortis tenebris et caeca nocte levata. |¹² Dignum igitur
munus, martyr, devota(ue) Cristo, | Ex opibus nostris per saecula longa te-
nebis, | O felix virgo memorandi nomine Agnes.*

“Costantina, devota a Dio e consacrata a Cristo, avendo provveduto a tutte le spese con animo devoto, fortemente sostenuta dalla volontà divina e da Cristo, dedicò il tempio della vittoriosa vergine Agnese, il quale supera le strutture dei templi e tutte le costruzioni profane, i cui fastigi dell’alto tetto risplendono per l’oro. In questa sede infatti si celebra il nome di Cristo, il quale solo poté vincere la tartarea morte e, assunto al cielo, solo trionfò; portando il nome di Adamo, il corpo e tutte le membra liberò dalle tenebre della morte e dalla cieca notte. Il degno dono, dunque, o martire votata a Cristo, realizzato con le nostre sostanze, conserverai per lungo tempo, o vergine felice dal memorabile nome Agnese”.

Roma

Fama refert sanctos dudum retulisse parentes / Agnen cum lugubres cantus tuba concrepisset /
nutricis gremium subito liquisse puellam / sponte trucis calcasse minas rabiemq(ue) tyranni / urere
cum flammis voluisset nobile corpus / virib(us) inmensum parvis superasse timorem / nudaque pro-
fusum crinem per membra dedisse / ne domini templum facies peritura videret / o veneranda mihi
sanctum decus alma pudoris / ut Damasi precib(us) faveas precor inclyta martyr

Bibliografia: EDCS-33300044 =ICVR VIII, 20753

Roma

Hic habitasse prius s(an)c(t)os cognoscere debes / nomina quisq(ue) Petri pariter Pauliq(ue) requi-
ris / discipulos Oriens misit quod sponte fatemur / sanguinis ob meritum Chr(ist)umq(ue) per astra
secuti / aetherios petiere sinus regnaque piorum / Roma suos potius meruit defendere cives / haec
Damasus vestras referat nova sidera laudes

Bibliografia: EDCS-24701328 = ICVR V, 13273 = ILCV 00951 (add) = CLE 00306

Roma

Marcelline tuum pariter Petriq(ue) sepulcrum / percussor retulit Damaso mihi cum puer essem /
haec sibi carnificem rabidum mandata dedisse / sentibus in mediis vestra ut tunc colla secaret / ne
tumulum vestrum quisquam cognoscere posset / vos alacres vestris manibus mundasse sepulcra /
candidule occultos post quae iacuisse sub antro / postea commonitam vestra pietate Lucillam / hic
placuisse magis sanctissima condere membra

Bibliografia: EDCS-32801138

Antas (Fluminimaggiore)

EDCS-09700163

Sardo Patri.
Alexander
Aug(usti) ser(vus) regionarius
d(ono) d(edit).

G. SOTGIU, Le iscrizioni latine del tempio del Sardus Pater ad Antas, SS, XXI [1968-1970] (1971), pp. 15-20

Forum Traiani (Fordongianus)

CIL X, 7860= EDCS-22500040

[N]ymphis Sa[n]c[t]is. M[arcus]

Coscon[ius]

Fronto

[p]rocurator Aug[ustorum] duorum pr[ae]f[ectus]
provinciae Sard[iniae]
libens donum dedit.

G. SOTGIU, *Culti e divinità nella Sardegna romana attraverso le iscrizioni*, SS, XII-XIII [1952-1954] (1955), p. 584

Ossi (SS)

CIL X, 07949=EDCS-22500123

[Iovi Sa]n[ct]o D[omi]ni(cho) v[ic]t[or]is pro]

[salute et v]ict[or]ia Dom[inorum]

n[ost]rorum duorum [Aug[ustorum]
duorum]

[Severi et Anto]nini et Get[ae] Caes[aris] ?]

[---] RAV GEN[---]

[---] HIS ARR[---]

[---] CORVS CV[---]

[---] IVS V[---]

[---] INM[---]

Cagliari

CIL X, 7556 = EDCS-22100675

Libero
donu[m]
ex testa-
mento
M(arci) H(eren)n(i)
Fausti.

Forum Traiani (Fordongianus)

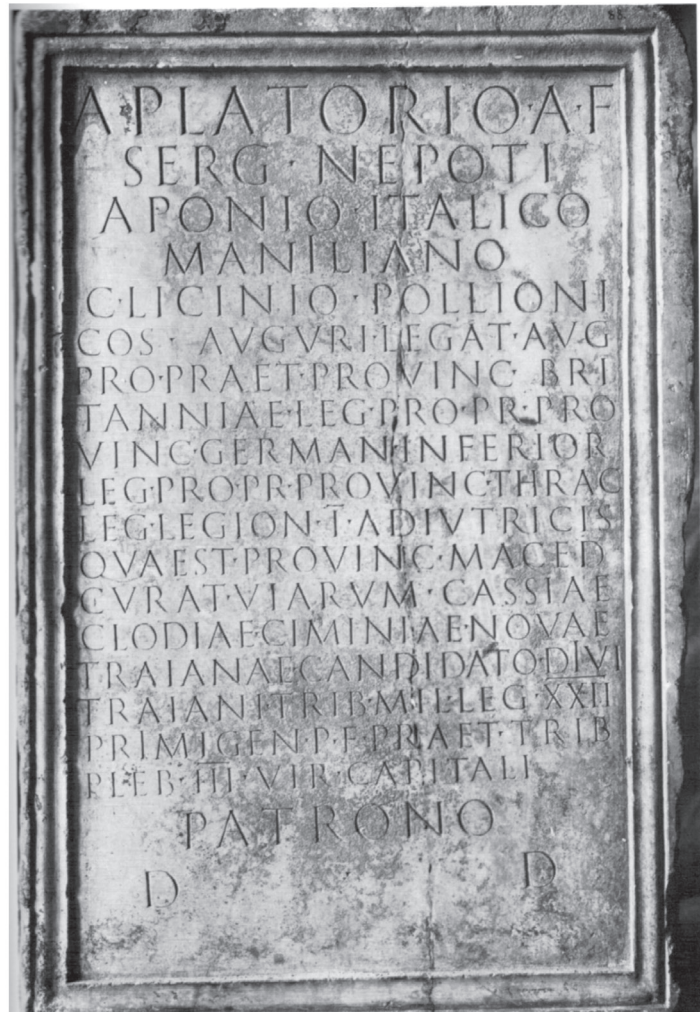
AE 1986, 272

Aescul(adio)
v(otum) s(olvit) l(ibens) m(erito)
L(ucius) Corn(eli)u[s]
Sylla.

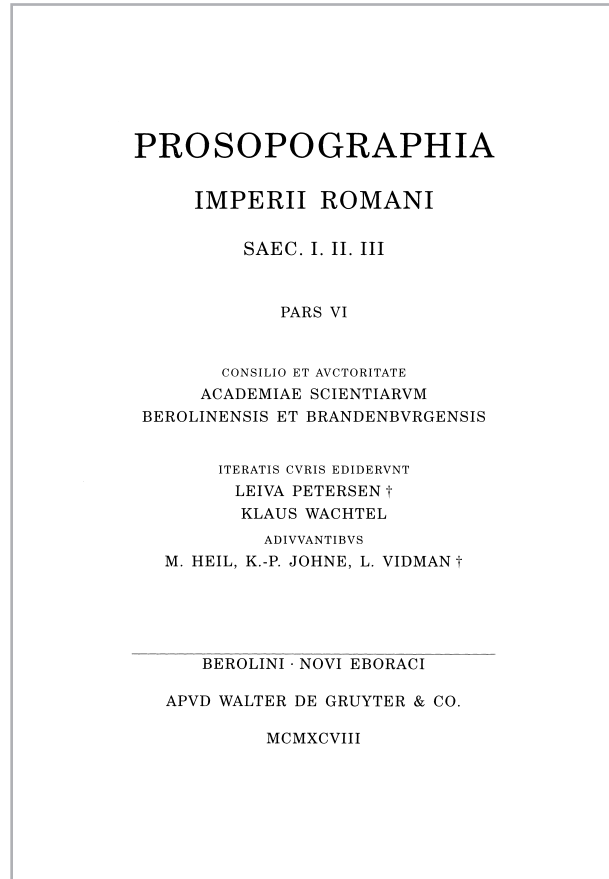
Ordine senatorio

Aquileia

CIL V, 877= EDR093913

A(ulo) Platorio A(uli) f(ilio)
Serg(ia) Nepoti
Aponio Italico
Maniliano
C(aio) Licinio Pollioni,
co(n)s(uli), auguri, legat(o) Aug(usti)
pro praet(ore) provinc(iae) Bri=
tanniae, leg(ato) pro pr(aetore) pro=
vinc(iae) German(iae) inferior(is),
leg(ato) pro pr(aetore) provinc(iae) Thrac(iae),
leg(ato) legion(is) I Adiutricis,
quaest(ori) provinc(iae) Maced(oniae),
curat(ori) viarum Cassiae
Clodiae Ciminiae Novae
Traianae, candidato Divi
Traiani, trib(un)o mil(itum) leg(ionis) XXII
Primigen(iae) P(iae) F(idelis), praet(ori), trib(un)o
pleb(is), IIIvir(o):(tresviro) capitali,
patrono.
D(ecurionum) d(ecreto).

- 449 A. PLATORIVS NEPOS APONIVS ITALICVS MANILIANVS C. LICINIVS POLLIO, consul (suffectus) anno 119. *Tituli: Aquileiae rep. V 877 = D. 1052 = J. B. Brusin Inscript. Aquileiae (1991) 498 (1); acta frat. Arv. VI 2078 = 32374 (2); Britannici VII 660 = RIB 1638 (3); VII 661 = RIB 1637 (4); VII 662 = RIB 1634 (5); VII 663 = RIB 1666 (6); RIB 1340 (7). 1427 (8). 1935 (9); VII 713 cum add. = RIB 1702 nominibus suppletis (10); urbanus VI 452 = D. 3620, si ad eum pertinet, cf. A. E. Gordon JRS 48, 1958, 47 sq. et Birley Fasti 103 cum adn. 12 (11); diplomata militaria XVI 69 (12). 70 = RIB 2401, 6 (13); sign. tegulis impr. XV 1363 (14). 1364 (15). 1365 (16). 1366 (17); fortasse ad eum vel sequentem spectat fist. aquar. plumbea Romae rep. BCAR 69 (1941) p. 191 n. 33 (18). Plenum nomen exhibet t. 1, A. Platorius Nepos t. 2–10. 12, A. Plat(orii) Nepot(is) t. 18, si ad eum spectat, Platorius (Pretorius tabella 2 male ut videtur descripta) Nepos t. 13, Plaetor(ius) Nepo(s) t. 14, Platorius (Pletorius codd.) Nepos vita Hadr. 4, 2; 23, 4, Pl(atorius) Nep(os) t. 15–17, Nepos vita Hadr. 15, 2, Pollio t. 11 (si ad eum spectat). A(uli) filius), Serg(ia tribu) t. 1. IIIvir capitalis, trib(unus) mil(itum) leg(ionis) XXII Primigen(iae) p(iae) f(idelis) Moguntiaci tendentis, fortasse sub Traiano imperatore futuro vel Serviano legatis Augusti pro praetore Germaniae superioris Birley Fasti 102 cf. Eck Statth. 164 adn. 3, quaest(or) provinc(iae) Maced(oniae), trib(unus) pleb(is) anno 109, si ad eum pertinet t. 11 (cf. infra n. 543), praet(or), curat(or) viarum Cassiae Clodiae Ciminiae novae Traianae, candidatus divi Traiani, quod autem vix ad curam pertinet, cf. Dessau ad D. 1052; Birley Fasti 102 cum adn. 6, vide etiam ordinem honorum in titulo adhuc perturbatum, leg(atus) legion(is) I Adiutricis veri simile in bello Parthico J. Fitz AAntHung 9 (1961) 160 sq.; Birley l. l. 103; cf. etiam F. A. Lepper Trajan's Parthian War (1948) 176 et Strobel Dakerkriege 85 sq., leg(atus Augusti) pro praetore provinc(iae)*

Thrac(iae) *t. 1*; *successit T. Statilio Maximo Severo Hadriano fortasse iam anno 115 vel ignoto cuidam anno 117 W. Eck Chiron 12 (1982) 359 sq. cum adn. 315, praedecessit fortasse Maec(ilio) Nepoti supra M 43, cf. autem W. Eck Chiron 13 (1983) 150 sq. cum adn. 342 et 204 cum adn. 385, munere functus usque ad anni 118 fere finem, nisi fasces in absentia gessisset R. Syme JRS 48 (1958) 9 = RP 1, 392 et Historia 14 (1965) 350 sq. adn. 45 = Danubian Papers 234 adn. 45.*

Co(n)s(ul) *t. 1*, una cum Hadriano III ordinario, cuius collegae P. Dasumio Rustico *supra D 15* suffectus est anni 119 mense Martio *t. 2*.

Leg(atus Augusti) pro pr(aetore) provinc(iae) German(iae) inferior(is) *t. 1, annis 119/20–121/22 Eck Statth. 165, legat(us) Aug(usti) pro praet(ore) provinc(iae) Britanniae t. 1, leg. Aug. pro pr(aetore) t. 7. 8; leg. pr(o) pr(aetore) t. 3. 4; successit Q. Pompeio Falconi infra n. 602, per quem dimissi erant milites, qui militaverunt in auxiliis, quae sunt sub A. Platorio Nepote anni 122 die 17 mensis Iulii dipl. mil. t. 12; a Germania inferiore in ipsam Britanniam transiisse videtur legionem VI Victricem secum ducens Birley l. l. 104; Eck Statth. 165. Die 15 mensis Sept. anni 124 civitatem et conubium acceperunt milites auxiliorum, quae sunt sub eo t. 13; quem ad annum in Britannia versatus sit, incertum est Birley l. l., usque ad 125/26 W. Eck Chiron 13 (1983) 162. 216.*

Augur *t. 1, cooptatus veri simile annis Traiani postremis vel Hadriani primis Schumacher Priesterkollegien p. 47.*

Ei patrono d(creto) d(ecurionum Aquileiae) *positus est t. 1, qui verisimile ad statuam equestrem pertinet (W. Eck).*

Bello Parthico (Traiani) Hadrianus amicitia eius (*scil. legati legionis I Adiutricis, cf. supra*) et Sosi, Papi, *ad quos cf. supra M 524* ex senatorio ordine, ex equestri autem Attiani *supra A 45* et Liviani *supra C 913* et Turbonis *supra M 249* utebatur *vita Hadr. 4, 2.*

Fuit inter amicissimos et eos, quos summis honoribus (*scil. Hadrianus*) evexit, postea ut hostium loco habuit *ib. 15, 2. Eum, quem tantopere ante dilexit, ut veniens ad eum aegrotantem Hadrianus impune non admitteretur, suspicionibus adductus ... quasi futurum imperatorem detestatus est ib. 23, 4. Veri simile in detestatione fuit annis Hadriani imperatoris postremis, quod tegulae eius anno 134 signatae in villa Hadriani Tiburtina inveniuntur Bloch Bolli 176. 181, Setälä Brick Stamps 160 sq., cum officinator eius A. Aristius Thallus postea (anno 138) L. Ceionii Commodi fuerit, officina ut videtur confiscata Setälä l. l. Origine eum Hispanum e provincia Baetica fuisse, fortasse Italicae vel Cordubae natum e tribu eius Sergia, nominibus (Platorii nomen autem Illyricum est), Hadriani amicitia concluditur, vide R. Syme JRS 54*

(1964) 144 = RP 2, 621 adn. 4; Setälä l. l.; C. Castillo EOS 2, 512; cf. etiam Eck Statth. 164.

Pater eius naturalis utrum Platorius quidam an Licinius (sic Setälä) fuerit, ita ut adoptatus sit a Platorio vel Licinio, diiudicari non potest, vide Schumacher Priesterkollegien 232 sq. et Birley Fasti 102 sq., Licinii autem nomen fortasse ad stirpem maternam spectare credit Salomies Nomenclature 141; eum Calpurniam (? Marcellam Birley l. l. 105 cum adn. 29 sq.) quandam in matrimonium duxisse e nominibus [... Platorii Ne]potis Calpur[niani M]arcelli infra n. 450a concluderunt Schumacher et Birley ll. ll. (ea autem non est recepta a Raepsaet FOS).

E posteris eius (filius et nepos?) sunt A. Platorius Nepos Calpurnianus (Marcellus?) et [... Platorius Ne]pos Calpur[nianus M]arcellus, qui sequuntur.

Non ad eum, sed ad Maecilium Nepotem supra M 42 Plinius dedit epistulam 4, 26. Wa

- 450 A. PLATORIVS NEPOS CALPVRNIANVS (MARCELLVS?), consul (suffectus) anno 160. *Tituli: cippi terminales (1-3) urbani VI 1241 = 31554 = D. 5933 (1); VI 31553 = D. 5932 (2); AE 1951, 182 b/c (3); BCAR 68 (1940) p. 180 n. 10 = VI 41128a, si ad eum (sed cf. apud eum, qui sequitur) pertinet (4); dipl. mil. AE 1994, 1914 = Roxan RMD 173 (5); fortasse ad eum vel praecedentem spectat fist. aquar. plumbea Romae rep. BCAR 69 (1941) p. 191 n. 33 (6).*

A. (praenomen suppletum est t. 2) Platorius Nepos Calpurnianus t. 1-3, A. Plat(orii) Nepot(is) t. 6, si ad eum spectat, [... Platorius Ne]pos Calpur[nianus M]arcellus [...] t. mutilus 4, si ad eum pertinet (cf. apud sequentem), A. Platorius Nepos t. 5, Platorius Nepos fragm. Vat. 223.

Tribunus militum legionum XIII[I Geminae] Carnunti Pannoniae superioris [et] VII C[laudiae] Viminacii Moesiae superioris tendentis, potius quam VII G[eminae], quae Legione Hispaniae citerioris tetendit, t. 4, si idem est ac is, qui sequitur, ubi vide.

Ei (praetori?) rescripsit Antoninus Pius fragm. Vat. 223. Consul (suffectus) una cum M. Postumio Festo infra n. 886 die 7 mensis Martii anni 160 t. 5, quo noto eius nomina suppleri possunt in fastis Ostiensibus.

Curator alvei Tiberis et riparum et cloacarum urbis terminos anno 101 curante Ti. Iulio Feroce supra I 306 positos vetustate collapsos exaltare et restituere curavit inter dies 10 mensis Decembris anni 160 et 7 mensis Martii anni 161 t. 1, inter dies 7 mensis Martii et 9 mensis Dec. anni 161 t. 2. 3. Successor fuit M. Statii Prisci, consulis ordinarii anni 159.

Cures Sabini; Corese Terra (Rieti)
Roma, Museo Nazionale Romano

[L(ucio) Iu]lio L(uci) f(ilio) F[a]b(ia) Ma[rino Caecilio Simplici IIIIviro (:quattuorviro)]
[via]rum cur[a]ndaru[m, trib(uno) mil(itum) leg(ionis) IIII Scythi]cae, q(uaestori) [pro pr(aetore)
provin]=
[cia]e Macedo[niae], aed(ili) p[leb(is), praetori], leg(ato) [pro] pr(aetore) provinci[ae Cy]pri, leg(a-
to) pr[o pr(aetore)]
[pr]ovincia P[onti e]t Bit[hyniae] proc]onsulatu patris sui, curatori viae Tibu[rtinae],
[fr]atri Arvali, l[eg(ato) Aug(usti) leg(ionis) XI C]laudia p(iae) f(idelis), leg(ato) I]mp(eratoris)
Nervae Traiani Aug(usti) Ger(manici) provinciae
Lyc[iae] et Pamphy[liae, ---] proco(n)s(uli) provinciae Achaiae
[---] co(n)s(uli).

EDR077782 [Silvia Orlandi; 07-03-2018]

Roma; pressi di Santa Sabina
Roma, Musei Capitolini, Sala del Fauno, NCE 2641

L(ucio) Aemilio L(uci) f(ilio) Cam(ilia) Karo co(n)[s(uli)],
leg(ato) Aug(usti) pr(o) pr(aetore) provinciae Cappadociae,
leg(ato) Aug(usti) pr(o) pr(aetore) censitori provinciae Lugdunensis,
leg(ato) Aug(usti) pr(o) pr(aetore) provinciae Arabiae,
curatori viae Flaminiae, leg(ato) leg(ionis) XXX U(lpia) V(ictricis),
praet(ori), trib(uno) pleb(is), quaest(ori) Aug(usti),
trib(uno) militum leg(ionis) VIII Aug(ustae),
trib(uno) militum leg(ionis) VIII Hispanae,
Xviro stlitib(us) iudic(andis),
sodali Flaviali, XVviro s(acris) f(aciundis),
C(aius) Iulius Erucianus Crispus praef(ectus)
alae primae Ulpiae Dacorum
amico optimo.

Bibliografia: EDR109214 [Antonella Ferraro; 18-11-2014]

1356 Romae in vinea Cosmi Medici ad portam Caelimontanam FIGH. *Nella via prenestina nella vigna del thesaurieri* LIG.

L · AVRELIO · L · F[IL]
 QVIR · GALLO · COS
 PRAEF · AER · SAT · PRAEF
 FRVM · DANDI · PROCOS
 5 PROVINC · NARBONENSIS
 LEGATO · AVG · LEG · III
 GALLIC · CVRATORI · VIAE
 CLODIAE · ANNIAE · CASSIAE
 CIMINIAE · ET · NOVAE · TRAIANA
 10 LEGATO · PROVINC · AFRICAE
 PR · TR · PL · QVAEST · PROVINC · ASIAE

 M · AEMILIVS · ALCIMA
 AMICVS

Pighius Leid. Luzac. p. 157 (a Pighio Grut. 1091, 8); Ligorius Neap. lib. 34 p. 138; Spon. *antiqq. de Lyon* p. 38.

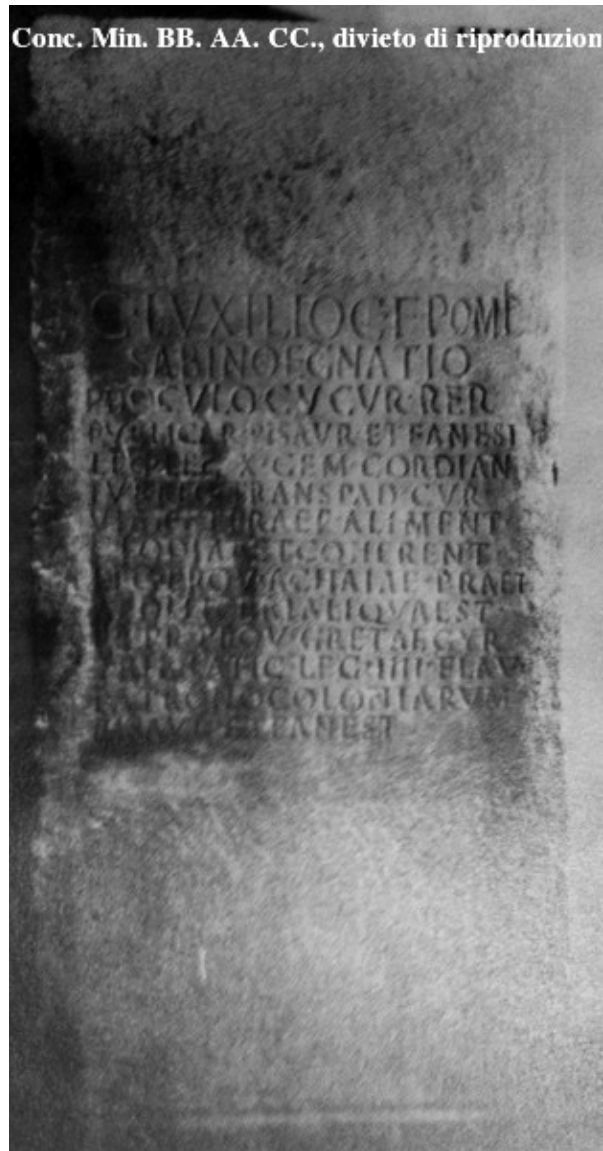
Ab exemplo Pighii quod expressi ita recedit Lig. ut litt. extantes neglegat et v. 4 scribat PRO-COSVLI. — Spon minus integram exhibet: 2 CO..., 4 PROCO..., 9... MINIAE et TRAI, 11 sq. om. PR et verba inde ab ASIAE.

Cos. est anni incerti.

Roma, perduta

L(ucio) Aurelio L(uci) fil(io)
 Quir(ina) Gallo, co(n)s(uli),
 praef(ecto) aer(arii) Sat(urni), praef(ecto)
 frum(enti) dandi, proco(n)s(uli)
 provinc(iae) Narbonensis,
 legato Aug(usti) leg(ionis) III
 Gallic(ae), curatori viae
 Clodiae, Anniae, Cassiae,
 Ciminiae et novae Traianae,
 legato provinc(iae) Africae,
 pr(aetori), tr(ibunus) pl(ebis), quaest(ori) provinc(iae) Asiae,
 M(arcus) Aemilius Alcima
 amicus.

Bibliografia: EDR092701 [Antonella Ferraro; 07-08-2012]

Pisaurum; Pesaro
Pesaro, Museo Oliveriano

C(aio) Luxilio C(ai) f(ilio) Pompt(in)ae
Sabino Egnatio
Proc(ulo), c(larissimo) v(iro), cur(ator) rer(um)
publicar(um) Pisaur(ensium) et Fanest(rii)
leg(ato) leg(ionis) X Gem(in)ae Gordian(ae),
iur(idico) reg(ionis) Transpad(anae), cur(ator)
viar(um) et praef(ecto) aliment(or)um
Clodiae et coherent(ium),
leg(ato) prov(inciae) Achaiae, praet(ori),
aedili ceriali, quaest(ori)
pr(o) pr(aetore) prov(inciae) Cretae Cyr(enaicae),
trib(un)o latic(lavio) leg(ionis) IIII Flav(iae),
patrono coloniarum
Pisaur(ensium) et Fanest(rii).

Bibliografia: EDR016019 [Fabiola Branchesi; 27-09-2016]

Ordine equestre

Karales, Cagliari
Perduta

L(ucio) Ba[e]bio, L(uci) f(ilio), [G]al(eria), Aurelio
Iuncino, proc(uratori) heredit(atium),
proc(uratori) Aug(usti) praef(ecto) prov(inciae) Sard(iniae),
praef(ecto) vehicul(orum) ad ((sestertium)) $\overline{\text{CC}}$,
praef(ecto) vehicul(orum) ad ((sestertium)) $\overline{\text{C}}$,
proc(uratori) ad annonam Ostis
ad ((sestertium)) [L]X, proc(uratori) b[yb]ll[i]othec(arum)
ad ((sestertium)) [L]X̄, Laurenti[um]
Lavinatium.
Q(uintus) Mon[t]an[i]us Po[ll]io,
dec(urio) [e]q(uitum), s[t]rator eius,
v(iro) e(gregio), praesidi rarissimo.

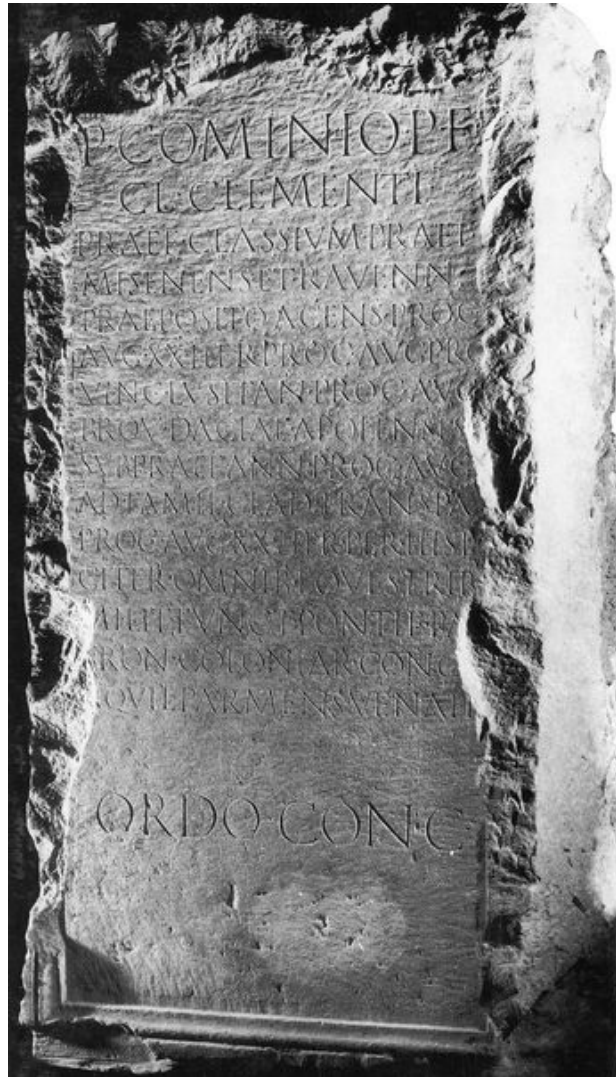
Bibliografia: EDR125554 [Pergiorgio Floris; 05-01-2017]

Aquileia
Villa Vicentina (Udine)

Ti(berio) Claudio
Ti(beri) fil(io) Pal(atina)
Secundino
L(ucio) Statio Macedon[i],
p(rimo) p(ilo) leg(ionis) III F(laviae) f(elicis), trib(uno) coh(ortis)
prim(ae) vig(ilum), trib(uno) coh(ortis) XI
urban(ae), trib(uno) coh(ortis) VIII p[r(aetoriae)],
p(rimo) p(ilo) iterum, praef(ecto) leg(ionis) II Tra(ianae) [f(ortis)],
proc(uratori) XX her(editatum), proc(uratori) provînc(iarum)
Lugdunens(is) et Aquitan[ic(ae)],
a rationib(us) Aug(usti), praef(ecto) an[non(ae)],
L(ucius) Saufeius Iulianu[s]
amico optim[o].

Bibliografia: EDR093909 [Cristina Gomez; 03-07-2016]

Italia Concordia; Concordia Sagittaria
Portogruaro (Venezia), Museo Nazionale Concordiese. Inv. 38

P(ublio) Cominio P(ubli) f(ilio)
Cl(audia) Clementi,
praef(ecto) classium praet(oriarum)
Misenens(is) et Ravenn(at)is,
praeposito a cens(ibus), proc(uratori)
Aug(usti) XX her(editatium), proc(uratori) Aug(usti) pro=
vinc(iae) Lusitan(iae), proc(uratori) Aug(usti)
prov(inciae) Daciae Apolensis,
subpraef(ecto) ann(onae), proc(uratori) Aug(usti)
ad famil(iam) glad(iatoriam) Transpa(danam),
proc(uratori) Aug(usti) XX her(editatium) per Hisp(aniam)
citer(iorem), omnib(us) equestrib(us)
milit(iis) funct(o), pontif(ici), pa=
tron(o) coloniar(um) Conc(ordiensium),
Aquil(eiensium), Parmens(ium), Venafr(anorum),
ordo Conc(ordiensium).

Bibliografia: EDR093708 [Damiana Baldassarra; 13-11-2007]

<:columna I>

Sex(to) Vario Marcello,

proc(uratori) aquar(um) ((centenario)), proc(uratori) prov(inciae) Břit(anniae) ((ducenario)) proc(uratori) rationis

privat(ae) ((trecenario)), vice praef.(:praefectorum) pr(aetorio) et urbi functo,

c(larissimo) v(iro), praef(ecto) aerari militaris, leg(ato) leg(ionis) III Aug(ustae),

5 praesidi provinc(iae) Numidiae,

Iulia Soaemias Bassiana, c(larissima) f(emina), cum filis

marito et patri amatissimo.

<:columna II>

Σέξτω Ουάριω Μαρκέλλω

ἐπιτροπεύσαντι ὑδάτων, ἐπιτροπεύσαντὶ ἐπαρχείου

Βριταννείας, ἐπιτροπεύσαντὶ λόγων πραιβάτης, πιστευ=

θέντὶ τὰ μέρη τῶν ἐπάρχων τοῦ πραιτωρίου καὶ Ῥώμης,

5 λαμπροτάτῳ ἀνδρὶ, ἐπάρχῳ ἐραρίου στρατιωτικοῦ,

ἡγεμόνι λεγειῶνος γ' Αὐγούστης, ἄρξαντὶ ἐπαρχείου

Νουμιδίας, Ἰουλία Σοαιμιὰς Βασιανὴ σὺν τοῖς τέκνοις τῶ προσ=

φιλεστάτῳ ἀνδρὶ καὶ γλυκυτάτῳ πατρὶ.

CIL VI, 6569

SEX VARIO MARCELLO
 PROC A Q V A R C P R O C P R O V B R T C C P R O C R A T O N I S
 P R I V A T C C C V I C E P R A E F F P R E T V R B I F V N C T O
 C V P R A E F A E R A R I M I L I T A R I S L E G L E G I I A V G
 P R A E S I D I P R O V I N C N V M I D I A E
 I V L I A S O A E M I A S B A S S I A N A C F C V M F I L I S
 M A R I T O E T P A T R I A M A N T I S S I M O

GIL X

6569 arca marmorea ex Graeco marmore longa palm. Rom. 9, alta 2²/₃. Velitris rep. a. 1764 in vinea Nardini in *contrada la colonnella* BIANCHI CARD. Veliterni a. 1772 eam obtulerunt Clementi XIV una cum apographo aere expresso (extat in cod. Vat. 9125 f. 193), cui haec subscripserunt: Clementi XIII p. m. veterum monumentorum conservatori urnam sepulchralem Sex. Varii Marcelli patris M. Aur. Antonini Elagabali imp. Aug. in agro Veliterno fundo Columella anno MDCCCLXIII erutam et in museo Vaticano Clementino collocandam s. p. q. Veliternus optimo principi d. d. pontificatus sui a. IIII'. Pontificis rescriptum dono accepto ad Veliternos datum d. 19 Dec. a. 1772 legitur apud Cardinalium *iscr. Velit.* p. 175. Hodie est in museo Vaticano Pio Clementino ad *Belvedere*.

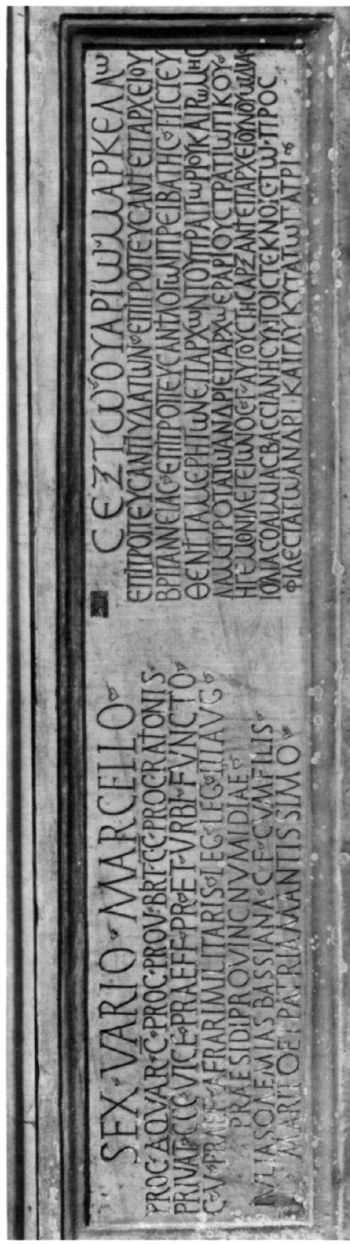
SEX VARIO MARCELLO
 PROC A Q V A R C P R O C P R O V B R T C C P R O C R A T O N I S
 P R I V A T C C C V I C E P R A E F F P R E T V R B I F V N C T O
 C V P R A E F A E R A R I M I L I T A R I S L E G L E G I I A V G
 P R A E S I D I P R O V I N C N V M I D I A E
 I V L I A S O A E M I A S B A S S I A N A C F C V M F I L I S
 M A R I T O E T P A T R I A M A N T I S S I M O

5

CEΞΤΩ ΟΤΑΡΙΩ ΨΑΡΚΕΛΛΩ
 ΕΠΙΤΡΟΠΕΥCΑΝΤΙ ΥΔΑΤΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΕΥCΑΝΤ ΕΠΑΡΧΕΙΟΥ
 ΒΡΙΤΑΝΝΕΙΑC ΕΠΙΤΡΟΠΕΥCΑΝΤ ΛΟΓΩΝ ΠΡΕΙΒΑΤΗC ΠΙCΤΕΥ
 ΘΕΝΤ ΤΑ ΨΕΡΗ ΤΩΝ ΕΠΑΡΧΩΝ ΤΟΥ ΠΡΑΙΤΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΡΩΜΕC
 ΛΑΜΠΡΟΤΑΤΩ ΑΝΔΡΙ ΕΤΑΡΧΩ ΕΡΑΡΙΟΥ CΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΥ
 ΗΓΕΜΩΝΙ ΛΕΓΕΙΩΝΟC Ε Γ Ε ΑΥΤΟΥCΤΗC ΑΡΖΑΝΤ ΕΠΑΡΧΕΙΟΥ ΝΟΥΜΙΔΙΑC
 ΙΟΥΛΙΑ CΟΑΙΔΙΑC ΒΑCCIΑΝΗ CΥΝ ΤΟΙC ΤΕΚΝΟΙC ΤΩ ΠΡΟC
 ΦΙΛΕCΤΑΤΩ ΑΝΔΡΙ ΚΑΙ ΓΑΥΚΥΤΑΤΩ ΠΑΤΡΙ

Descripsit Henzen. Isidorus Bianchi Camaldulensis misit Lamio d. 14 Nov. 1764 (epist. Lam. bibl. Riccard. vol. XI) ediditque cum commentario *Novelle Fiorentine* 1764 p. 803 seq. 1765 p. 438 seq. p. 464, 1). Deinde edidit aere incisam suo nomine sup-presso Marinus Zampini (eum auctorem esse Marinus Marinus docuit *degit aneddotti di Gaetano Marini* Romae 1822 p. 30 auctores laudans patrum suum in epistula ad Cancellarium scripta et Phil. Aur. Viscontium) in commentario inscripto 'in sepulchralem lapidem Sexti Varii Marcelli in agro Veliterno 'nuper effossum observationes' (Romae 1765 pp. 27). Ediderunt item Oederici diss. (1765) p. 499; Chaupy *maison d'Horace* 3, 384; Osann *syll.* p. 445; Cardinali *iscr. Vel.* p. 176. Commentarium de hoc titulo Gaet. Marinus scribere instituit (cf. Marinus Marinus l. c.). Oralli 946 cum add. Henzeni.

Sex. Varius Marcellus et Iulia Soaemias Bassiana parentes sunt Elagabali eius qui postea imperavit. Cf. Dio 78, 30: ἡ Μαῖσα ἡ τῆς Ἰουλίας τῆς Αὐγούστης ἀδελφὴ δύο τε θυγατέρας Σοαμίθια καὶ Μαριάμιν καὶ δύο ἐγγόνους ἄρσενας, ἐκ μὲν τῆς ΣοαμίθιοC Οὐαρίου τε Μαρκέλλου ἀνόρουC ἰμοσθνοῦC, ἐξ Ἀπαμείας γὰρ ἦC ἐκείνουC ἦν, καὶ ἐν τε ἐπιτροπαίC ἐξετασθέντοC καὶ ἐξ τοῦ συνέδριου ἐστρασεφόροC καὶ μετὰ τοῦτο τελευτήσαντοC Ἀούτρον (scilicet Elagabalum quem dicunt) ... ἐξουσα. Soror sororesve Elagabali apud auctores nullae commemorantur.

Cursus municipali

Mauretania Caesarensis; Tenes, Cartenna

C(aio) Fulcinio M(arci) f(ilio) Quir(ina)
Optato flam(ini) Aug(usti) IIvir(o)
q(uin)q(uennali) pontif(ici) IIvir(o) augur(i)
aed(ili) qu[ae]stori qui
inrup[ti]one Baqua=
tium co[l]oniam tui=
tus est [tes]timonio
decreti ordinis et
populi C[a]rtennitani
et incolae primo ipsi
nec ante ulli
aere conlato.

Bibliografia: EDCS-25500480

C(aio) Fulcinio C(ai) f(ilio)
Quir(ina) Optato
equo publico
aedilicio
M(arcus) Fulcinus
Maximus
frater.

Bibliografia: EDCS-25500481

Mauretania Caesarensis; Ain Defla; Oppidum
Novum

C(aio) Ulpio C(ai) f(ilio)
Quir(ina) Matern(o)
aedil(i) IIvir(o) IIvir(o)
q(uin)q(uennali) omnibus
honoribus
functo princi=
pi loci aere
conlato
oppido n(ovo?).

Bibliografia: EDCS-25300019

Ausculum ;Ascoli Satriano (FG)

P(ublio) Mamercio
P(ubli) f(ilio) Maximo
aedili Compsi=
norum, IIIIvir(o) i(ure) d(icundo),
IIIIvir quinquen=
nali, quaestori,
Satria Secunda
coniugi bene=
merenti et Sabi=
no et Silvanae fi=
lis et sibi
fecit.

Bibliografia: EDR085822 [Silvia Evangelisti; 09-12-2007]

Iscrizioni di imperatori

Cappadocia
Harput, Ziata

Nero Claudius / Caesar Aug(ustus) Germanicus / Imp(erator) pont(ifex) m(aximus) trib(unicia) pot(estate) XI / co(n)s(ul) IIII imp(erator) VIII pat(er) p(atriciae) / Cn(aeo) Domitio Corbulone / leg(ato) Aug(usti) pr(o) pr(aetore) / T(ito) Aurelio Fulvo leg(ato) Aug(usti) / leg(ionis) III Gal(licae)

Bibliografia: EDCS-28400800

Herculaneum / Ercolano

Imp(erator) Caesar Vespasianus Aug(ustus), pontif(ex) max(imus), trib(unicia) pot(estate) VII, imp(erator) XVII, p(ater) p(atriciae), co(n)s(ul) VII, design(atus) VIII, templum Matris Deum terrae motu conlapsum restituit.

Bibliografia: EDR094066 [Giuseppe Camodeca (FERAUDI) del 05-12-2016]

Apulia et Calabria / Regio II
Benevento / Beneventum

V / Imp(erator) Caesar / divi Nervae f(ilius) / Nerva Traianus / Aug(ustus) Germ(anicus) Dacic(us) / pont(ifex) max(imus) tr(ibunicia) pot(estate) / XIII imp(erator) VI co(n)s(ul) V / p(ater) p(atriciae) / viam a Benevento / Brundisium pecun(ia) / sua fecit

Bibliografia: EDCS-17500032

Thignica, EDCS-79200021

Mercurio [Augusto sacrum] / Imp(eratori)
Caes(ari) M(arco) Aurelio A[ntonino Aug(usto)
Armeniaco Medico Parthico maximo] / pon-
t(ifici) max(imo) trib(unicia) pot(estate) XXIII
im[p(eratori) V co(n)s(uli) III p(atri) p(atriciae)

Buonopane 2020, p. 317

Marco Aurelio

M. Annius ? Catilius Severus; dal 17 marzo 136 *M. Annius Verus*; dal 25 febbraio 138

M. Aelius Aurelius Verus

7 marzo 161-17 marzo 180*

IMP CAES

IMP CAESAR M AVRELIVS ANTONINVS AVGVSTVS

ARMENIACVS, 164.

PARTHICVS MAX, 166.

MEDICVS, 166.

GERMANICVS, 172.

SARMATICVS, 175.

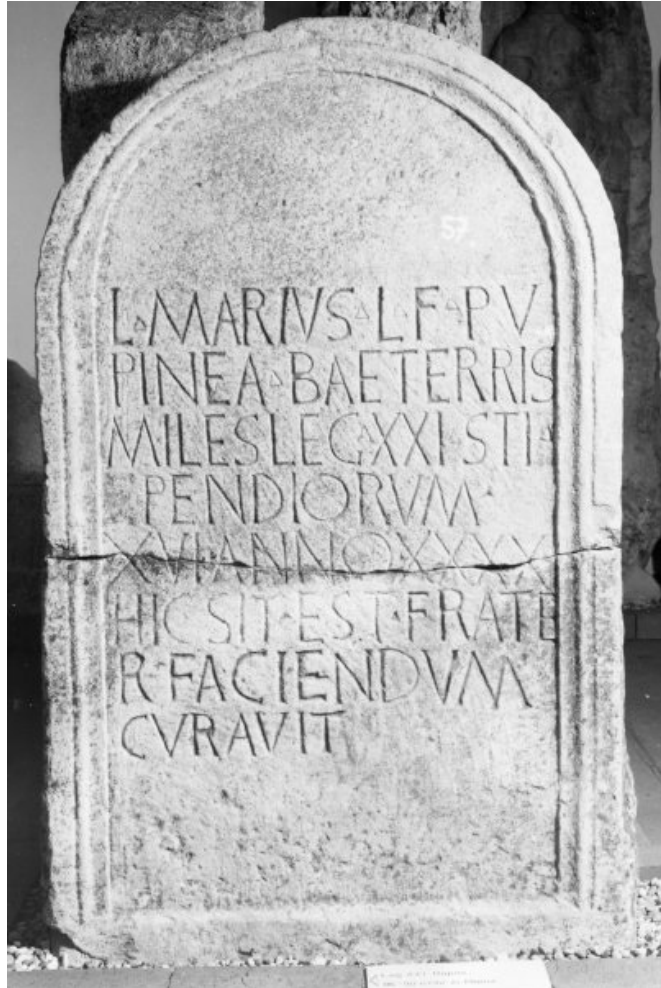
TRIB POT, 1° dicembre 147; II, 10 dicembre 147 poi annualmente fino alla XXXIV,
il 10 dicembre 179.

IMP II, 163; III, 165; IV, 166; V, 167 (?); VI, 171; VII, 174; VIII, 175; IX, 177; X, 179.

COS I, 140; II, 145; III, 161.

P P, 166.

Iscrizioni di militari

Germania superior
Mainz / Mogontiacum

L(ucius) Marius L(uci) f(ilius) Pu/pin<i=E>a Baeterris / miles leg(ionis) XXI sti/pendiorum
/ XVI anno(rum) XXXX / hic sit(us) est frate/r faciendum / curavit

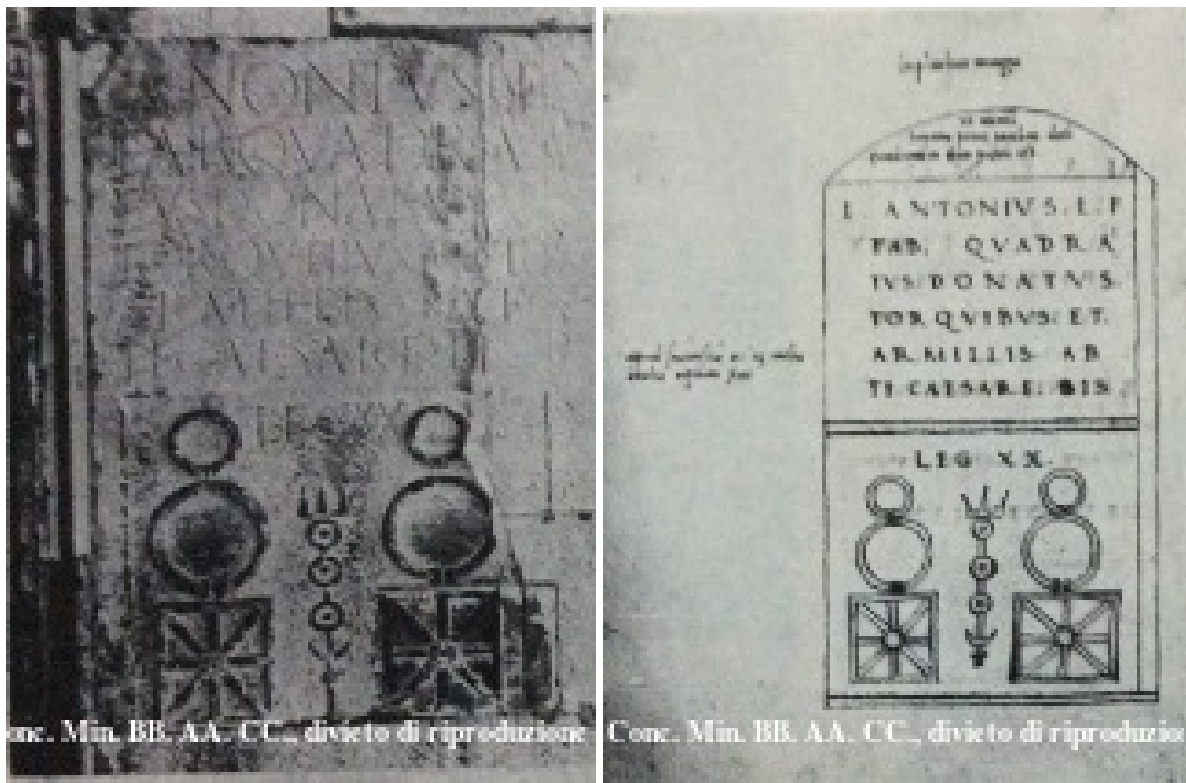
Bibliografia: EDCS-11001005

Africa proconsularis

Shimtu / Chimtou / Chemtou / Simitthus

L(ucius) Flaminius D(ecimi) f(ilius) Arn(ensi) / mil(es) leg(ionis) III Aug(ustae) / ((centuria) Iuli Longi dilecto / lectus ab M(arco) Silano mil(itavit) / annis XIX in praesidio / ut esset in salto Philomusiano ab hostem in pugna / occissus vixit pie / annis XL / h(ic) s(itus) e(st)

Bibliografia: EDCS-25600955

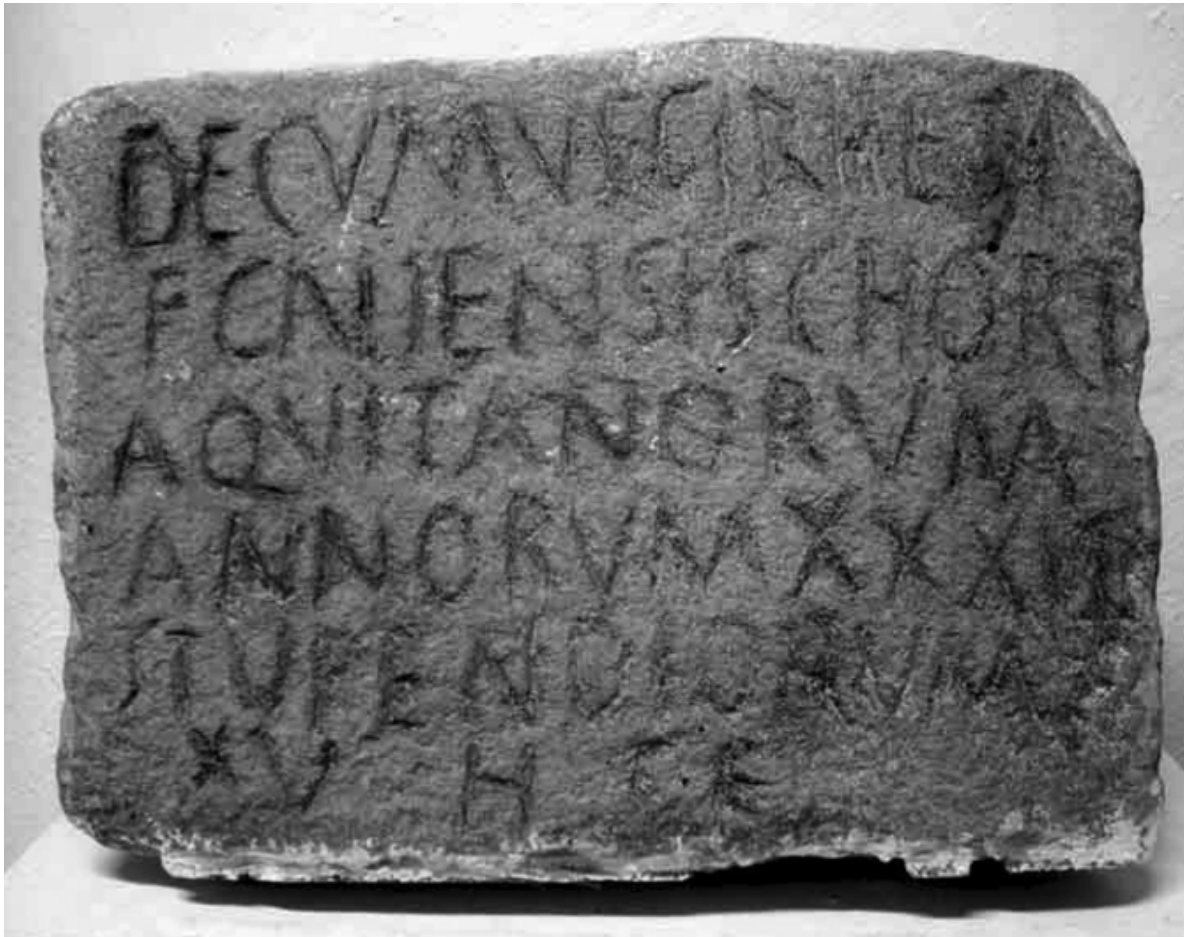

Brescia, Brixia

L(ucius) Antonius L(uci) f(ilius)
Fab(ia) Quadra=
tus, donatus torquibus et
armillis ab Ti(berio) Caesare bis.
Leg(ione) XX.

Bibliografia: EDR090154 [Guido Migliorati; 14-07-2006]

Bitto, epitafio di Decimus Cniensis.
EDR072830

Decimus (:Decimus) Cirneti
f(ilius), Cniensis(:Ciniensis), chort(is)(:cohortis)
Aquitanorum
annorum XXXII,
stipendiorum(:stipendiorum)
XV, h(ic) s(itus) e(st).

Esterno a-b:

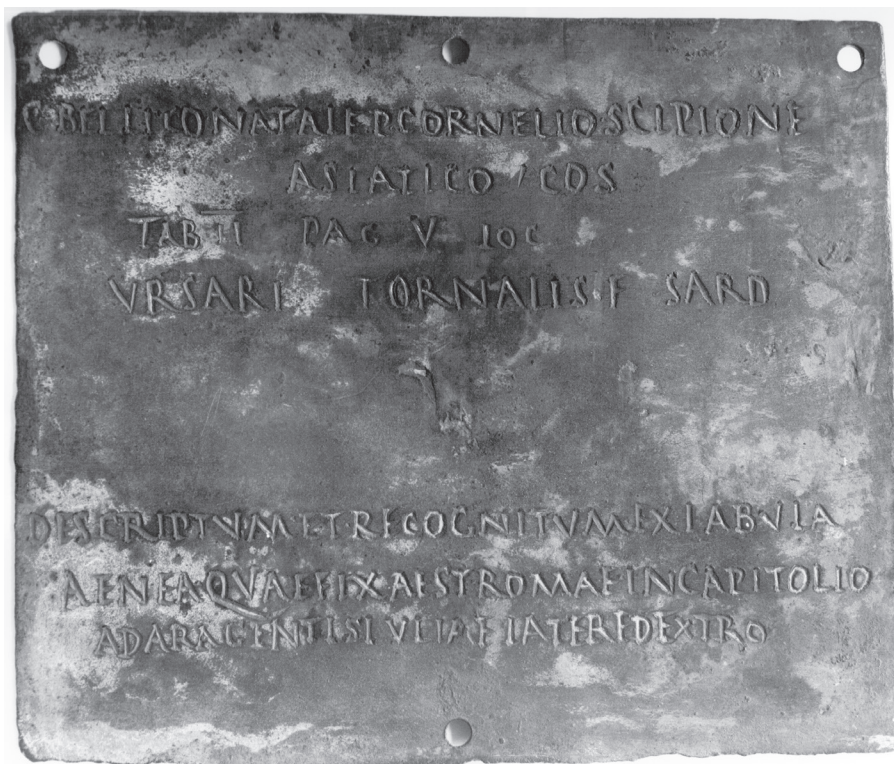
Ser(vius) Galba Imperator Caesar Aug(ustus), ponti(fex) / max(imus), tribunicia {pot} potestat(e), co(n)s(ul) desig(natus) II, / veteranis qui militaverunt in legione I / Adiutrice, honestam missionem et civi/tatem dedit quorum nomina subscripta / sunt, ipsis liberis posterisque eorum / et conubium cum uxoribus, quas tunc / habuissent, cum est civitas iis data / aut, siqui caelibes essent, cum iis / quas postea duxissent dum taxatsi / singuli singulas. Ante diem XI K(alendas) Ianuar(ias), / C(aio) Bellico Natāle, P(ublio) Cornelio Scipione Asiatico co(n)s(ulibus), / tab(ula) II, pag(ina) V, loc(o) XVIII, / Ursari Tornalis f(ilio) Sardo / descriptum et recognitum ex tabula / aenea quae fixa est Romae in Capitolio / ad aram gentis Iuliae latere dextro. // D(ecimi) Alari Pontificalis Caralitani, / M(arci) Slavi Putiolani Caralitani, / C(ai) Iuli (S)enecionis Sulcitani, / L(uci) Graecini Felicis Caralitani, / C(ai) Herenni Fausti Caralitani, / C(ai) Caisi Victoris Caralitani, / M(arci) Aemili Capitonis, vet(erani) leg(ionis) I Ad/iutric(is), / C(ai) Oclati Macri Caralitani, / L(uci) Valeri Hermae Caralitani.

Interno a-b:

Ser(vius) Galba Imperator Caesar Aug(ustus), pon(tifex) / max(imus), trib(unicia) potest(ate), co(n)s(ul) desig(natus) II, / veteranis qui militaverunt in legione / I Adiutrice, honestam missionem et / civitatem dedit, ipsis liberis posteris/que eorum et conubium cum uxori/bus quas tunc habuissent, cum est ci/vitas iis data, aut si qui caelibes essent / cum iis quas postea duxissent dum/taxat singuli singulas. Ante / diem XI K(alendas) Ianuar(ias) // C(aio) Bellico Natale, P(ublio) Cornelio Scipione / Asiatic(o) co(n)s(ulibus), / tab(ula) II, pag(ina) V, loc(o) XVIII, / Ursari Tornalis f(ilio) Sard(o). / Descriptum et recognitum ex tabula / aenea quae fixa est Romae in Capitolio / ad ara(m) gentis Iuliae latere dextro.

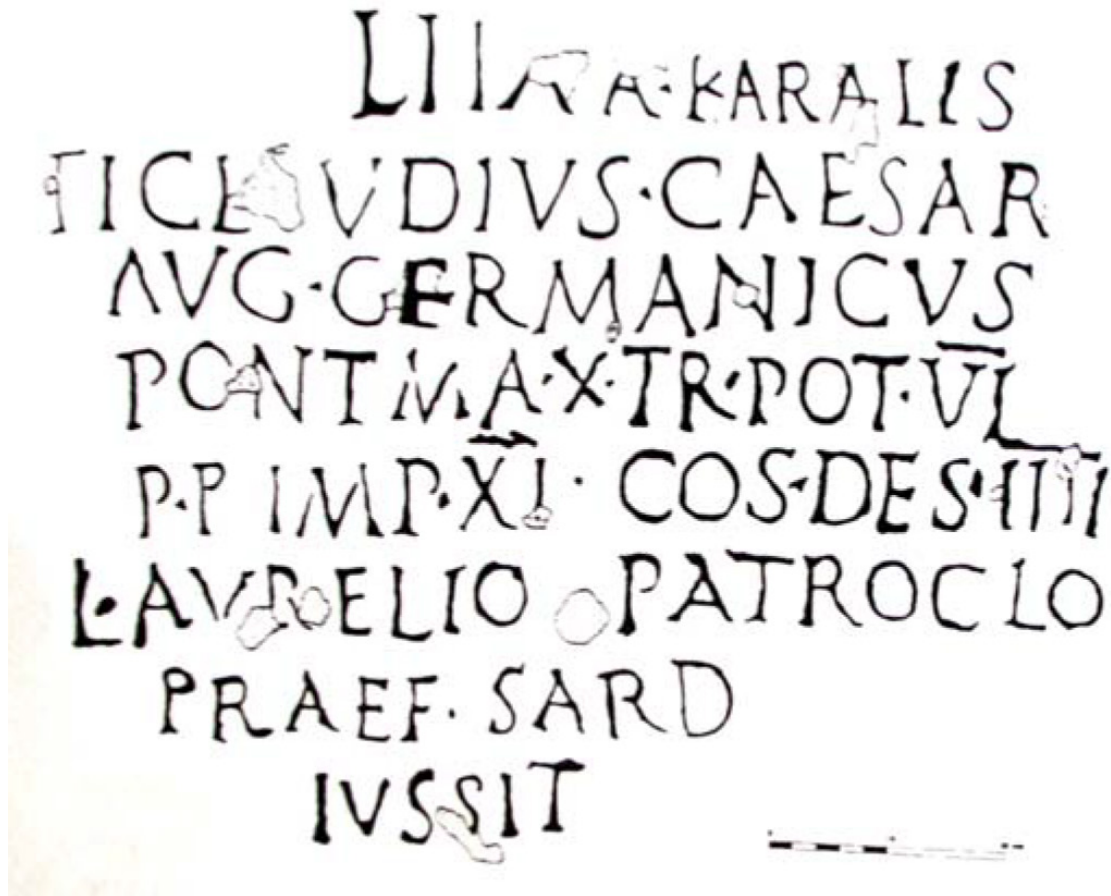

INTERNO A

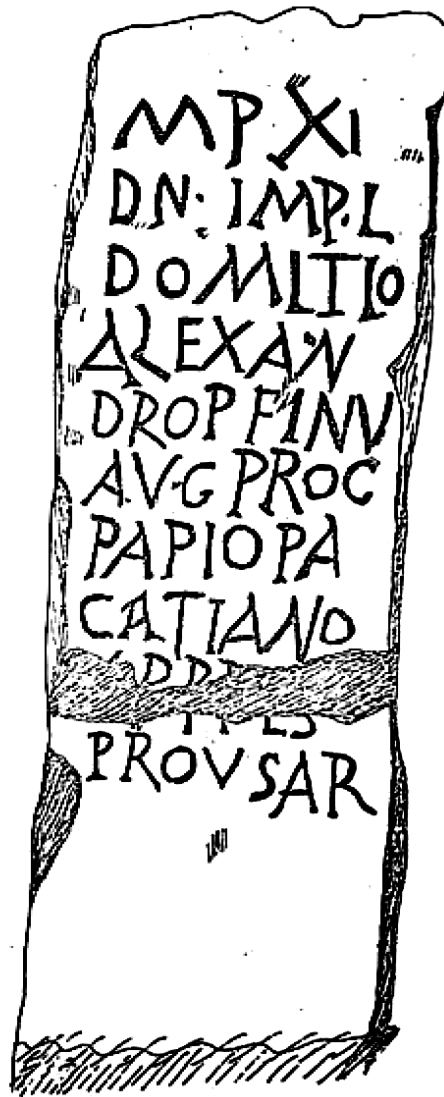
INTERNO B

Miliari

Ruinas, miliario
AE 2002, 630=EDCS-28200077

LIIA a Karalis /
Ti(berius) Claudius Caesar /
Aug(ustus) Germanicus /
pont(ifex) max(imus) tr(ibunicia) pot(estate) VI /
p(ater) p(atriciae) imp(erator) XI co(n)s(ul) des(ignatus) III /
L(ucio) Aurelio Patroclo /
praef(ecto) Sard(iniae) /
iussit

Carbonia, miliario
ILSard I, 372 = EDCS-12100653

M(ilia) p(assuum) X[I] /
d(omino) n(ostro) Imp(eratori) L(ucio) /
Domitio /
Alexan/
dro P(io) F(elici) Inv(icto) /
Aug(usto) proc(onsuli) /
Papio Pa/
catiano /
v(iro) p(erfectissimo) pr(a)es(ide) /
prov(inciae) Sar(diniae)

Instrumentum inscriptum

OXE-COMFORT, p. 78

OXE-COMFORT, p. 86

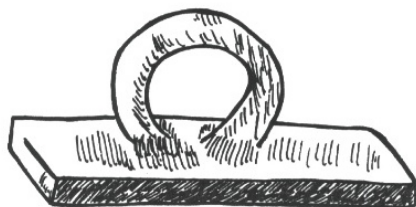
OXE-COMFORT, pp. 132-133

OXE-COMFORT, p. 210

ILSard. II, 449

ALMAGRO, p. 172 n. 123

Fig. 33

Oudhna - Uthina

Imp(eratoris) Cae(saris) Tro(iani) Aug(usti)

ex figli(nis) Marc(ianis) doli(are)

C(ai) [Calpetani Fa]v[oris].

(da Oudhna (Uthina). La rédecouverte d'une ville antique de Tunisie (H. Ben Hassen-L. Maurin édd.), Bordeaux 1998, p. 76, fig. 33.

Sardegna EDCS-09400445

(croce monogrammatica) S[ervus sum] Felicis arc(hi)diac(oni) tene me ne fugiam

Africa proconsularis; Maktar / Mactaris

Caeselia Namina [---]
 [---]lianus pius [vix]it
 pia vixit annis [---]
 [---] annis
 [-----]
 VE[---]AIIIS[---]MA[---] fui
 paupere progenitus lare sum parvo(ue) parente
 cuius nec census neque domus fuerat
 ex quo sum genitus ruri mea vixi colendo
 nec ruri pausa nec mihi semper erat
 et cum maturas segetes produxerat annus
 demessor calami tunc ego primus eram
 falcifera cum turma virum processerat arvis
 seu Cirtae Nomados seu Iovis arva petens
 demessor cunctos anteibam primus in arvis
 pos(t) tergus linguens densa meum gremia
 bis senas messes rabido sub sole totondi
 ductor et ex opere postea factus eram
 undecim et turmas messorum duximus annis
 et Numidiae campos nostra manus secuit
 hic labor et vita parvo con(ten)ta valere
 et dominum fecere domus et villa paratata
 et nullis opibus indiget ipsa domus
 et nostra vita fructus percepit honorum
 inter conscriptos scribtus et ipse fui
 ordinis in templo delectus ab ordine sedi
 et de rusticulo censor et ipse fui
 et genui et vidi iuvenes carosq(ue) nepotes
 vitae pro meritis claros transegimus annos
 quos nullo lingua crimine laedit atrox
 discite mortales sine crimine degere vitam
 sic meruit vixit qui sine fraude mori =
 =
 D(is) M(anibus) s(acrum)
 C(aius) Mulceius

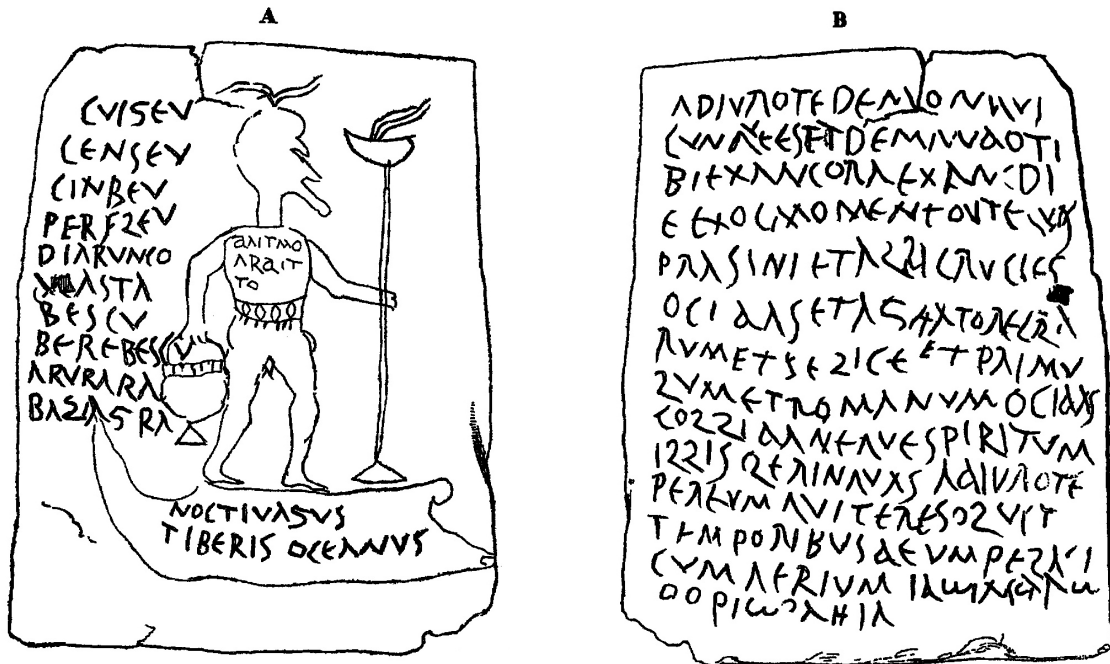

Maximus
 vixi(t) an(nos) XXX

D(is) M(anibus) s(acrum)
 S(extus) Au[reli]=
 us F[---]=
 nus vix(it)
 an(nos) XL

Bibliografia (abbreviazioni EDCS) : CIL 08,
 11824 (p 2372) = CLE 01238 = CLENuovo
 p 122 = D 07457 = Louvre 00187 = ILTun
 00528 = AfrRom-04-01-137 = Mactaris-03,
 00025 = Schnitter = AE 1946, +00062 =
 AE 1959, 00176 = AE 1987, +01025 = AE
 1988, +01118 = AE 2008, +01627 = AE
 2012, +00032=EDCS-ID: EDCS-23200467

Sono nato in una famiglia povera e da un umile padre, che non aveva né fortuna né abitazione in città. Fin dalla mia nascita ho vissuto per il mio lavoro nei campi, e né per i campi o per me non ho mai goduto riposo. Quando l'anno aveva portato le messi alla maturazione, allora io ero il primo a tagliare le stoppie. Quando avanzava nella campagna il gruppo di uomini portatori della falce, dirigendosi verso le campagne della Numidia Cirtense o quelle di Giove per essere i primi a mietere, io ero in testa a tutti, lasciando alle mie spalle i grandi covoni. Durante dodici stagioni di mietitura io ho falciato sotto un sole d'inferno e così sono riuscito a diventare un capo. Per undici anni ho guidato le truppe di mietitori e le nostre mani hanno falciato le pianure della Numidia. Un lavoro come il mio e una vita parsimoniosa hanno avuto un esito felice: essi hanno fatto di me il padrone di casa e un proprietario terriero, la mia casa non manca di nulla, e grazie al nostro modo di vita, essa ha raccolto i frutti degli honores: sono diventato un membro del Senato della mia città, e cooperato dai miei colleghi, mi sono seduto nel loro tempio (nella Curia). Io ero un piccolo agricoltore, e ora sono diventato censore (duoviro quinquennale). Ho visto nascere e divenire grandi i miei figli e i miei cari nipoti. Giusta ricompensa per una vita, ho attraversato anni gloriosi che nessuna lingua empia ha afflitto con un minimo rimprovero. Mortali! imparare a vivere senza rimprovero! Chi ha vissuto in onore, ha meritato di morire così

A.

Baitmo / Arbit/to

Noctivagus / Tiberis / Oceanus

cuigeu / censeu / cinbeu / perfleu / diarunco / masta / bescu / berebescu / arurara / basastr

B. (trascrizione Claus)

Adiuro te d(a)emon qui/cu<m=N>que es et demando ti/bi ex (h)a{n}c (h)ora ex (h)a{n}c di/e ex (h)oc momento ut equos / prasini et albi crucies / oc(c)idas et agitatore(s) Cla/rum et Felice(m) et Primu/lum et Romanum oc(c)idas / collida(s) neque spiritum / illis <rel=LER>inquas adiuro te / per eum qui te resolvit / temporibus deum pelagi/cum aerium Iao Iasdao // "GR"

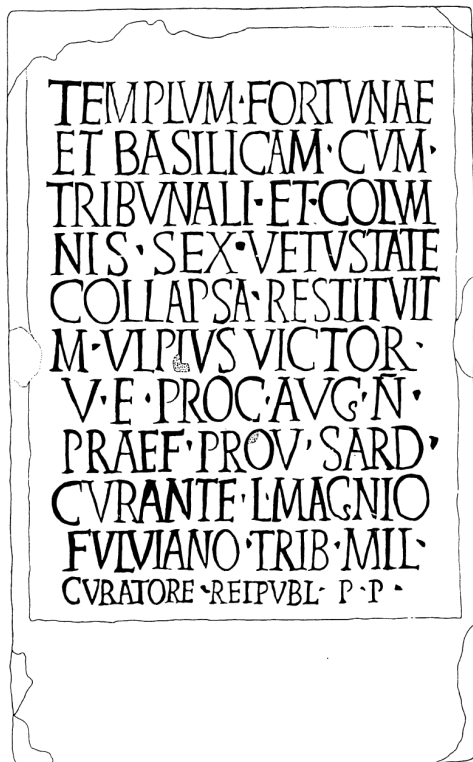
Bibliografia: EDCS-16800202.

Turrus Libisonis

ILSard 1 239 = EDCS-12100525

Cn(eus) Cornēlius
Cladus I(sidi) v(otum) s(olvit).

CIL X, 7946=EDCS-22500120

Templum Fortunae /
et basilicam cum /
tribunali et colum/
nis sex vetustate /
collapsa restituit /
M(arcus) Ulpus Victor /
v(ir) e(gregius) proc(urator) Aug(usti) n(ostri) /
praef(ectus) prov(inciae) Sard(iniae) /
curante L(ucio) Magnio /
Fulviano trib(uno) mil(itum) /
curatore rei publ(icae) p(ecunia) p(ublica)

0 5 10 20 cm

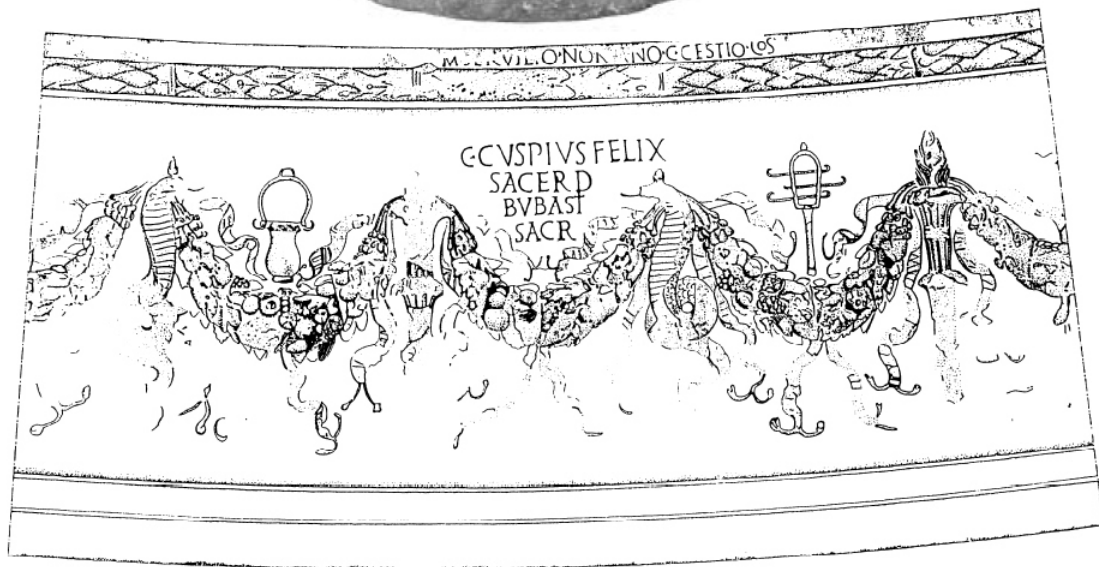
CIL X, 7954= EDCS-22500128

T(itus) Flavius Iustus IIvir q(ui) a(mpliationem?) super HS XXXV(milia) /
 quae ob hon(orem) quinquennial(itatis) praesentia pollicit(us) /
 rei p(ublicae) intulit lacum a fundamentis pecunia sua fecit /
 et sumptu suo aquam induxit

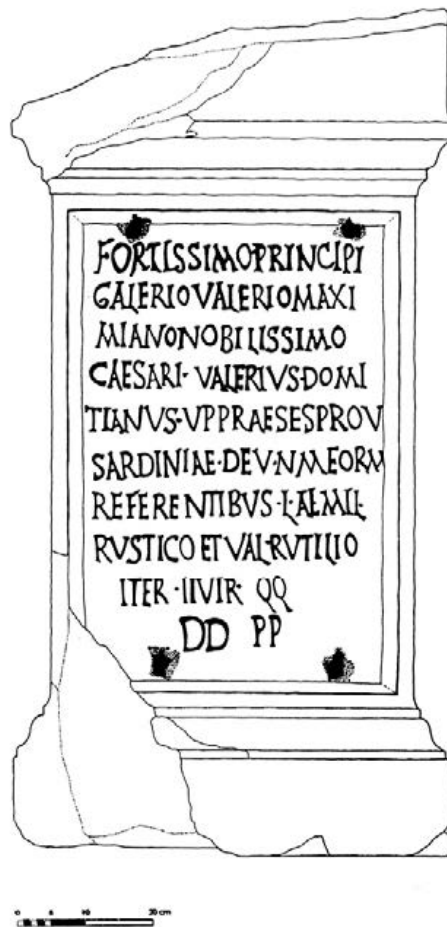
CIL, X, 7967= EDCS-22500141

C(aio) Vehilio C(ai) I(iberto) /
 Coll(ina) /
 Rufo

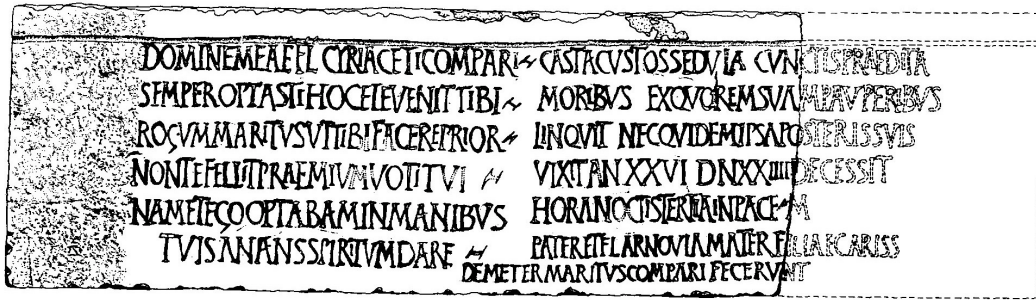
Turrus Libisonis
ILSard 239 = EDCS-34000175

M(arco) Şerviljo Nonjano C(aio) Cestio c.o(n)s(ulibus).
C(aius) Cuspius Felix
sacerd(os)
Bubast i
sacr(um).

AE 1948, 178=AE 1951, 252=ILSard., I, 241= EDCS-12100527

Fortissimo principi /
 Galerio Valerio Maxi/
 miano nobilissimo /
 Caesari Valerius Domi/
 tianus v(ir) p(erfectissimus) praeses prov(inciae) /
 Sardiniae /
 dev(otus) N(u)m(ini) eo(rum) /
 referentibus L(ucio) Aemil(io) /
 Rustico et Val(erio) Rutilio /
 iter(um) Iivir(is) q(uin)q(uennalibus) /
 d(ecreto) d(ecurionum) p(ecunia) p(ublica)

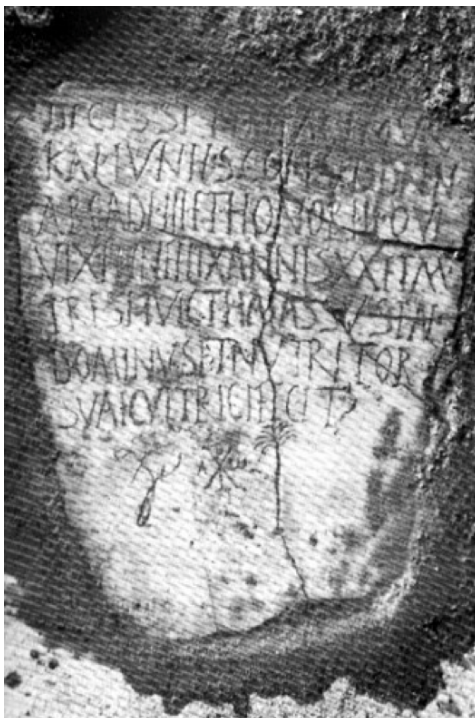

disegno di F. Denole

EDCS-00380335

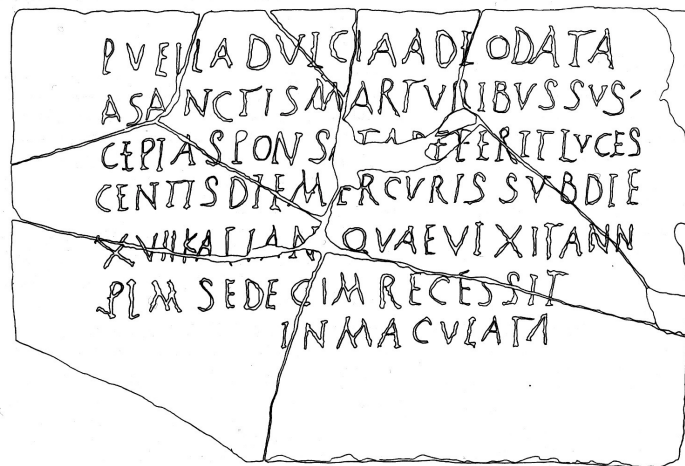
Domin(a)e meae Fl(avia) Cyriaceti compari.
Semper optasti hoc et evenit tibi
rogum maritus ut tibi facere(t) prior
non te fe(fe)llit praemium voti tui
nam et ego optabam in manibus
tui anans spiritum dare.

Casta, custos sedula, cun[ctis praedita]
moribus, ex quo rem sua[m pauperibus]
linquit nec quidem ipsa po[steris suis?]
Vixit an(nos) XXVI, d(ies) n(umero) XXIII. D[ecessit]
hora noctis tertia in pace. M[+6?+]
pater et Fl(avia) Arnovia mater fi[liae carissimae?],
Demeter, maritus compari feceru[nt bene merenti?]

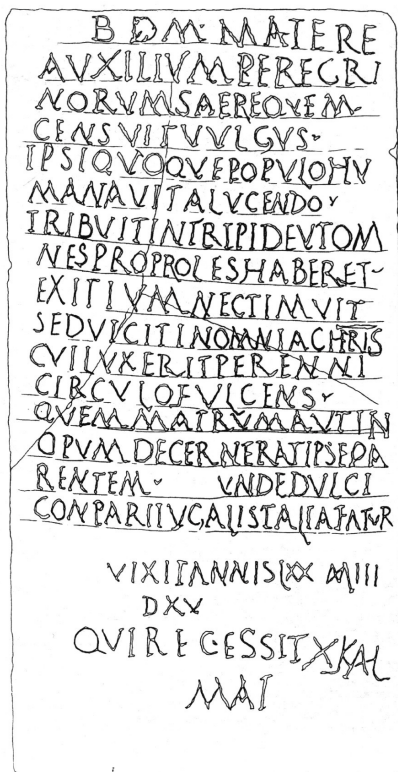

EDCS-04900472

Decessit in pace Musa /
Kal(endis) Iuniis cons(ulatu) dd(ominorum) nn(o-
strorum) /
Arcadi III et Honori II qui(!) /
vixit infelix annis XX et m(enses) /
tres huic Thalassus pal(atinus) /
dominus et nutritor /
suae cultrici fecit

Puella dulcia Adeodata
 a sanctis marturibus sus=
 cepta (et) spons[a]ta. Deperit luces=
 centis die Mercuris sub die
 XVII (ante) kal(endas) lan(uarias), quae vixit ann(os)
 pl(us) m(inus) sedecim. Recessit
 immaculata.

B(onae) {D} M(emoriae) Mater(a)e, auxilium peregrinorum saepe quem censuit vulgus.
 Ipsi quoque populo humana vita lucendo tribuit intripide, ut omnes pro proles haberet, exitium nec timuit, sed vicit in omnia Chris(to) cui lux erit, perenni circulo fulcens quem matrum aut inopum decernerat ipse parentem. (vacat) Unde dulci compari iugalis talia fatur.
 Vixit annis LXX m(ensibus) III d(iebus) XV
 Qui recessit (die) X (ante) kal(endas) mai(as).

